

26
5.402
sz.

Az

AMATŐR

MŰVÉSZI
FÉNYKÉPEZÉSI
FOLYÓIRAT

MELLÉKLETE
A BUDAPESTI
PHOTOCLUB
HIVATALOS
KÖZLÖNYE

SZERKESZTI
KOHILMAN
ARTÚR DR

SZERKESZTŐSÉG • KIADÓHIVATAL
KIRÁLY UTCA • HONVÉD UTCA
89. 10.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 7 ÉN ÉS 15 ÉN.
FLŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE =
14 KORONA.

EGYES SZÁMÁRA
60 FILÉR.

V.
Kec. V.
2

TARTALOM:

Kohlman Artur dr.: Beszámoló és zászlóbontás. — K. Lippich Elek dr.: A kodak hivatása. — Szilárd Béla dr.: Az éghajlati viszonyok szerepe a fotografálásnál. — Gara Rezső dr.: Kezdőknek. — Dr. A. Traube (München): Finom szemcsézetű képek előállítására. — Fényképezési eljárás. — Szerkesztői üzenetek. — Hírletések. — Melléklet: A Photo-Club hivatalos közlönye. — Hazai krónika. — Külföldi krónika.

KÉPEINK:

A címlapot festette: Gál István. — A belső fejlécet rajzolta: Bánffy Miklós gróf. — Műmellékletünk: Izabella kir. hercegasszony Ó fensége: Poézis. — Bér Dezső és Révész Zoltán: A nyomor Madonnája. — Horváth C. Guido: Falu végén van egy ház... — Horváth C. Guido: Dunakeszi idyll. — Szilárd Béla dr.: Erdei kútnál. — G. R. Ballnce, Davos: Téli utazás. — Pfeifer Ernő: Hulló levelek. — Horváth Dezső: Velencei paraszt a korcsmában. — Marschall János dr.: Télvíz. — Horváth Dezső: Tópart. — Kohlman Artur dr.: «Plakett». — Raabe Gusztáv A.: Rákos partján.

Beszámoló és zászlóbontás.

Visszapillantás 1904-re.

Irta: Kohlman Artúr dr.

Beszámoló és zászlóbontás: ez foglalkoztatja most a közvéleményt, jóformán teljesen lefoglalva magának e szép haza fiainak — sőt még leányainak is — minden gondolatát. Politikai viharok, képviselőválasztási izgalmak közepette mégis van a nagyközönségnek egy olyan kisded köre, — az amatőrök kis csapata, — mely talán az általános választási láz dacára is érdeklődik az iránt a kis beszámoló iránt, melyet az elmúlt ciklusra visszapillantva «Az Amatőr» szerkesztőségének nevében én mondok el e lap hasábjain. És figyelemmel kíséri azt is, hogy arra a zászlóra, melyet az elmúlt ciklusból merített tapasztalatok alapján újra kibontunk, most mi van írva?

Mikor «Az Amatőr» felhívást intézett hazai amatőrjeinkhez s ezzel zászlaját «elsőnek» bontotta ki, e zászlóra a «művészi fényképezés» e szép hazában való meghonosításának, fejlesztésének és terjesztésének ideális programja volt írva. «Az Amatőr» etörekvésében a művészetet istenítő kultuszon, a nemes idealizmuson kívül a honfiúi büszkeség lelkesítő és buzdító heve is a folytonos és gyors haladásra tüzelte.

És iparkodott a lelkesedést, művészi becsvágyat és a fokozatos izlés- és tudásfejlesztés iránti törekvéseket olvasóiban is felkelteni s azt állandóan ébren tartani.

De hogy feladatunknak megfelelhessünk, nem kiméltünk semmiféle fáradságot, anyagi áldozatot. Minden igyekezetünk oda irányult, hogy a hazai amatőrök érdekeit megvédjük, őket fényképezési és fénykép-irodalmi működésük ismeretése által egymással megismertessük. Arra figyelmeztettünk tehát, hogy egymástól tanulva, egymásnak felvételein — azok előnyeiben és hibáiban — okuljanak, hogy az összehasonlítás alapján pedig a nálunk úgyszólván teljesen hiányzó fényképezési judicium, szakértő bírálat kifejlődjék.

A művészi fényképezés meghonosítását és fejlesztését akként véltük leginkább elérhetőnek, hogy egyrészt a legjobb hazai és külföldi esztétikusok tollából eredő általános és speciálisan fénykép-esztétikai cikkeket és a beküldött képek színé-javát párhuzamosan kiadtuk, másrészt kitűnő hazai és külföldi szakírók és szakértők, pl. vegyészeknek, valamint kiváló amatőröknek szakdolgozatait, tapasztalataikból leszűrt czélszerű utasításait ismertettük meg olvasóinkkal.

Kezdetől fogva a művészi fényképezésre buzdítottunk, s ha magával a «művészi fényképezés»-nek témájával sokat foglalkoztunk, úgy ez egyrészt a nézetek általános tisztázása, másrészt a művészi iránynak propagálása czéljából történt. Mert mi tülés-tagadás, nálunk még mindig csak a fényképezés «mesterségét» és a fényképezés «sportját» üzökre gondolnak akkor, ha fényképezésről egyáltalán szó esik. Úgy a tudományos.

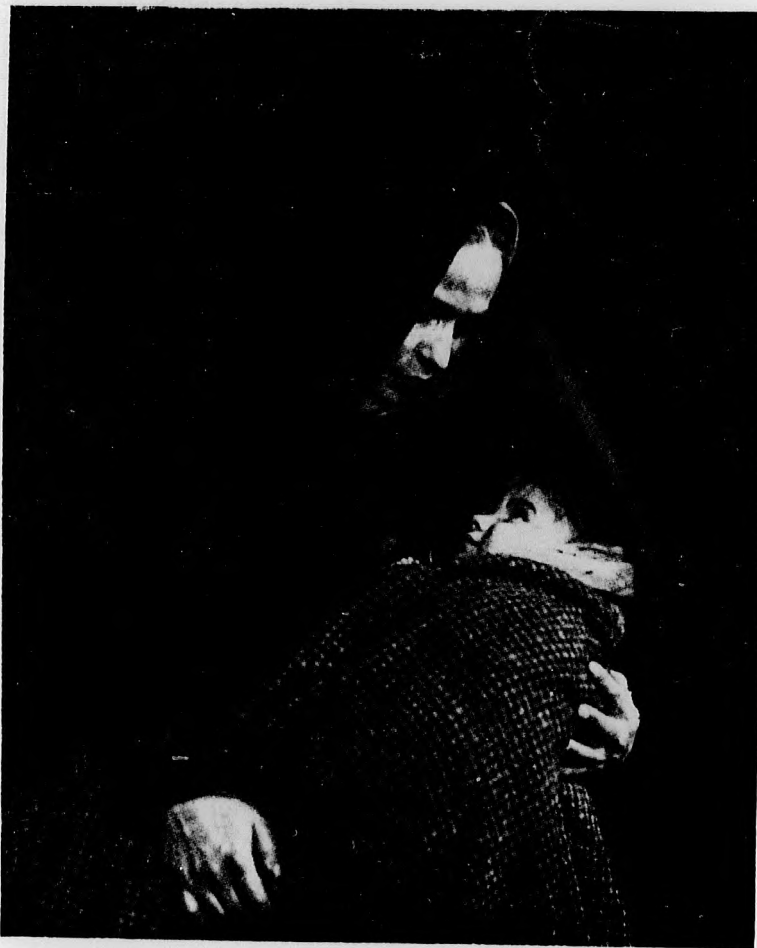
mint a művészi fényképezés nálunk — sajnos — még mindig csak szörványos jelenség.

* Az általános esztétikai cikkeinknek célja kettős volt: a művészi fényképezés fokára való emelkedésre buzdítani azokat, akik a fényképezés rafinmájaival már jó ismerősök, másrészt a kezdők és a nagyközönségnek köréből e nemes művészetnek, *művészi* kultiválásának híveket toborzani.

E célnak elérésében támaszkodni óhajtottunk azokra a beszédes bizonyítékokra, melyeket az ország amatőrjei küldöttek be közlés céljára szerkesztőségünknek. Tény az, hogy egy-egy szép és művészi fénykép gyorsabban győzi meg a kételkedőket arról, hogy «lehet-e a fényképezés is művészet», mint egy egész cikksorozat. Mégis tagadhatatlan ez utóbbiaknak jelentősége a «nevelés» szempontjából. Azt hisszük, hogy e hatást már magában az a körülmény is garantálja, hogy oly esztétikusok, kiváló írók, mint: *Tóth Béla*, *Diner Dénes József*, *K. Lippich Elek dr.*, *Szana Tamás*, *Yartin*, *Kézdi-Kovács*, *Rózsa Miklós*, *Gerő Ödön*, *Sydney Carton*, *Hock János*, *Walter Pater*, *Halasy Andor* és mások is megtisztelték «Az Amatőr»-t cikkeikkel. Továbbá az, hogy legnevesebb festőművészeink, mint *Kernstock Károly*, *Katona Nándor*, *Kézdi-Kovács*, *Grünwald Béla*, *Vesztróczy Manó*, *Kacziány Ödön* s még számosan résztvettek abban a művészeti vitában, melyet a fénykép-illusztráció jogosultságának kérdésében *Lakos Alfréd* illusztrátorunknak egy cikkére válaszolva *Cserna Rezső* festőművész indított meg «Az Amatőr» hasábjain. És jelentékeny szerepe van lap tanító-nevelő tendenciájának elérésében «Az Amatőr» azon munkatársainak is, akik szakdolgozataikkal és képeikkel járultak ahhoz, hogy a lap első zászlóbontásakor vallottelvitentarthatta, tanítva nevelhetett, izlést nemesítve, szaktudást fejlesztve, a művészi fényképezésnek meghonosítását és fejlesztését a kezdetleges viszonyok dacára is lehetőségessé tette. «Az Amatőr» többek között kitünő

szakcikket és igen művészi képeket közölt *Esterházy Mihály gróf*, *Tóth Béla*, *Szilárd Béla dr.*, *Gara Rezső dr.*, *Kohlman Artúr dr.*, *Novomeszky Imre*, *Katona Nándor*, *Kézdi-Kovács*, *Junga Sebő százados*, *K. Lippich Elek dr.*, *Forgách István gróf*, *Horváth Dezső*, *Révész Zoltán*, *Müller A. Bertalan*, *Gámán Dezső*, *Kelemen Lajos dr.*, madarasi *Beck Ilona*, *Marschall János dr.*, *Magyar-Rosenberg Emil*, *Dreyschock Sándor*, *Haranghy György*, *Feledi Dezső*, *Lázár Elek dr.* és számos külföldi hírneves amatőr és szakírótól, mint dr. *Traube* (München), dr. *H. Erbe* (Berlin), dr. *Hauberisser* (Wien), *W. Schmidt* (Lübeck), dr. *Kufahl* (Drezda), képe-

ket pedig *Prokop Károly* (Wien), *Fredr. Hollyer* (London), *Herbert v. Herkommer* (Bushey) és másoktól. Hálás elismeréssel mondunk köszönetet e helyütt mindazoknak, kik «Az Amatőr» művészi színvonalát képeikkel és cikkeikkel emelni segítettek nekünk. És ha megadattak nekünk az esz- közök arra, hogy úgy a hazai, mint a külföldi amatőröket és nagy közönségünknek a művészet nemes élvezetei iránt fogékony rétegeit a magyar művészi fényképezés jelentőségéről és magas színvonaláról meggyőznünk sikerült, úgy ezért az érdemet arra a lelkes gárdára hárítjuk, mely mögénk állva, követett bennün-

A nyomor Madonnája.

Bán Dezső és Révész Zoltán.

ket a kijelölt úton, a gárdára, mely lelkesen visszhangoztatta és követte jelszavunkat: Előre!

A gárda, melynek élére a legmagyarabb kir. herceg, a nagy Palatinus unokája, *József Ágost ő fensége* és a honalapító *Árpád ivadéka, Izabella kir. hercegasszony ő fensége* állott a magyar művészi fényképezés örök dicsőségére! . . . A nemes példa hatása nem maradhat el . . .

«Az Amatőr» második évfolyamba lépve, mi is zászlót bontunk, a melyre ezúttal is változatlanul a «*művészi fényképezés*» programja van írva. Ennek fejlesztése és terjesztése a célunk s ez úton és e helyütt is *felhívjuk a magyar amatőröket*, hogy kibontott zászlónk alá valamennyien sorakozzanak és ezzel azt diadalra vinni segítsék! . . .

A kodak hivatása.

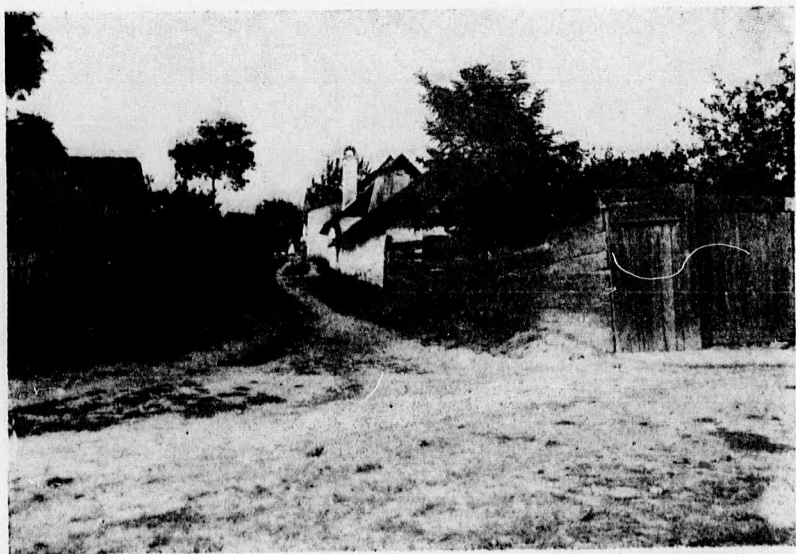
Irta: K. Lippich Elek dr.

Sokat lehetne írni a fotografálásban való kedvtelés erkölcsi hatásairól. A kodak jó társ, valóságos nevelő. Igen nagy öröm az nekem, mikor mind több és több amatőr fotografussal találkozom úton-útfélen, erdőben, mezőn, falun.

A magyar hírhedten rossz turista és rossz természetbarát. A magyar nehezen mozdul ki a fészkeből, s ha kimozdul, kelletlenül teszi, kényelmesen teszi. Az Isten gyönyörű szabad természetét bizony legfőlebb csak gabonatermő ereje szerint becsüli és nem egyszer mind a szépségeiért is. Nincs ország, melyet a teremtés fönsége és bája változatosabban gazdagítana, mint ahogyan Magyarországot gazdagítja, és mégis, igazán nincs ország, mely a saját bennlakói részéről annyira fölfedezésre várna, mint éppen a mi szép országunk. Ide járna a fél világ üdülésre, gyönyörködésre; ide hozná műveltségét, millióit; dolgot, ihletet adna iparnak, művészetnek, kereskedelemnek, — csak egyszer tudomására jutna már, hogy érdemes ide járnia.

Nem lévén meg népünkben, társadalmunkban a természet kultusza, ahelyett, hogy föltárnók, ápolók és megimádnók azt a sok szépséget, melylyel a Teremtés földünket elhalmozá, valósággal hadat viselünk ellene. Az olyan vidéket, mely búzát nem terem, — bár talán fönségében kincsek rejlenek, — a magyar megveti, azt mondja: jó az a tótnak, oláhnak. A magyar még a portáján is csak éppen tűri a fát. Sokszor még nem is tűri. Ahol lehet, irt, rombol, pusztít a természetben. Sajnos, de ez az igaz.

Nos hát, mikor kodakos magyarokkal találkozom úton-útfélen, mindig megörülök, mert látom, hogy ime a magyar jár-kél már a természet

Falu végén van egy ház...

Horváth C. Guido.

Dunakeszi idyll.

Horváth C. Guido.

szépségei közt, viszi a kodak, — s egyszer mind azért jár-kél, hogy a szépségeket keresse, kutassa, felismerje és megbecsülje.

A kodak fejleszti a turistaságot, a jó levegőn való fáradozást, a jókedvet, — és a természet megfigyelésére tanít. Sokszorosan elősegíti, hogy jobban érezzük magunkat s boldogabbak legyünk ezen a sárteken.

Nagy haszon ez erkölcsben, egészségben, művelődésben. S nem lehetetlen, hogy a kodak fogja ennek az országnak a természeti szépségeit fölfedezni s a magyart a természeti szépségek szeretetére megtanítani.

Ezt teszi a kodak magától, lényege szerint, anélkül, hogy biztatni kellene rá.

De most mondok valamit, amit a kodak nem tesz magától, amire biztatni kell, — pedig ha megtenné, nagy dolgot cselekednék vele.

A kodak hivatásának nem szabad kimerülnie a tájképfelvételekben. A kodak jó magyar kézben tudományos és művészeti szempontból is nagy, hazafias munkát végezhet.

Megmondom, hogyan:

Magyarország népművészete, etnografiája, műemlékei, vagyis népeleti és művészeti emlékei, összegyűjtetlenek. Gyűjtjük-gyűjtjük hivatalos apparátusokkal, nagy kelletlen erőlködéssel (mert kevés pénzzel); de bizony maig is odáig vagyunk, hogy az ország 25—30 vármegyéjé-

nek népművészeti és etnografiai adatait a szó teljes értelmében egyáltalán nem ismerjük, a többit is csak alig-alig; történeti és művészeti emlékeink pedig (elhagyatott helyeken lévő fatemplomaink, középkori építményeink és tartozékaik, renaissance-korbéli emlékeink, várromjaink stb.) akkorra nagyrészt elpusztulnak, mire hivatalos felvételeikre kerülhetne sor.

Arra kérem tehát azokat, akik kedvtöltésből fotografálnak, hogy kirándulásaik, utazásaik alkalmával, jártukban-keltökben gondoljanak arra, amit most mondtam. Ha minden amatőr fotográfus évente csak egy-két hiteles népművészeti adatot (öltözet, ház, bútor, népi multságok stb.), s csak egy-két történeti és műemléket fotografál le, no hát akkor egy-kettőre együtt lesz az képben, ami ennek az országnak legbecsesebb kultur-adatai közé tartozik, s aminek — ha közgyűjteményeinkbe helyezük el — a nemzetnevelő tudomány megmérhetetlen hasznát veszi.

Természetesen jó lenne, ha ezt az ügyet egy olyan központi intézmény, mint aminő a budapesti Photo-Club, hathatósan felkarolná, s tagjainak ez irányban való munkásságát szakbeli megbeszélések útján és az eljárás módját megvilágosító füzetek kibocsájtása révén tervszerű alapra helyezné. Egyszóval dugjuk össze a fejünket és ezt az ügyet állítsuk talpra!

Mert ne tessék azt hinni, hogy ennek a munkának csak úgy egészen tájékozatlanul is neki lehet menni. Bizony nem.

Tudni kell a módját: mit hol keressünk, hogy lássuk meg a jellemzőt, miképen gondolkozunk népművészeti és műemléki szempontból a bizonyos szakszerűséggel, ami nélkül legjobb akaratú munkánknak sem lenne meg a kívánt eredménye.

Micsoda szép feladatok tárulhatnak fel egy műkedvelő fotográfus előtt, ha a természet megfigyelésében ily magasabb szempontokra emelkedhetik! Mennyit tanulhat ő saját maga, miképen gazdagodhatnak gondolatai, érzései! S mily lélekemelő, hogy az ő kedvtelése oly nagy hasznára válhatik a köznek!

A magyar nem ismeri a saját népét, a saját fajtáját. Az úr csak akkor érintkezik a néppel, ha — akar tőle valamit. A szeretet kapcsainál fogva ugyan nem. Nos hát az lesz a vége, hogy a néppel való meghitt, bizalmas foglalkozásra, a nép öserejű művészetének s tiszta nagy lelkének a megismerésére, megszeretésére és megbecsülésére is a könnyen mozgó kedves kis kodak fog majd elvezetni.

Nagy dolog az a kis kodak, csak egész ember tartsa a kezében!

Erdei kútnál.

Szilárd Béla dr.

Az éghajlati viszonyok szerepe a fotografálásnál.

Irta: Szilárd Béla dr.

Akik tájképfotografálással foglalkoznak, észrevehették, hogy az alkonyatkor felvett kép, melynek árnyékai látszólag igen erősek, fénypontjai élénkek, kifejezett átmenetekkel — a kész képen már csak mint lapos, egyhangú (de azért sajátos hangulatú) táj tűnik elő.

Ennek oka abban keresendő, hogy a megvilágítás fénye csupa meleg színekből áll, a hideg színek teljes hiányával. Ebben rejlik éppen a kép érdekes hangulata, s ez egyúttal az oka, hogy lemezünk azt vissza nem adja.

Altalában a napfény e tekintetben rendkívül csalékony és ingadozó, annyira, hogy gyakran a fényesebbnek látszó ég sokkal kevésbé erős hatású, mint máskor a látszólagos félhomály.

Már ebből is következik, hogy a nappali fény a nap különböző szakában, különböző évszakokban, de még különböző fekvésű helyeken is más-más arányban tartalmazza a hideg és meleg sugarakat.

Napfényről nem, csupán nappali fényről beszélhetünk, mert nem tisztán a nap direkt hatása, hanem számtalan meteorológiai tényező jó tekintetbe, melyek együttvéve szabják meg a fotografiai hatást.

Az első ilyen tényező a légkör maga, mely a napsugarak fényét, elnyelés útján, máris egy harmadára csökkenti. Eme elnyelés azonban nem minden színre egyenlő. Legnagyobb az ibolyára és a kék színre, legkisebb a vörös fényre nézve; tehát határozottan a fotografálás rovására üt ki.

Ugyanazon helyen a napfény akkor a leggazdagabb a hideg színekben, mikor a legmagasabban áll, alább szállva, azok mennyisége rohamosan fogy, de helyét a szemre nézve jóideig pótolják a meleg színek, melyek végül egyedül képviselik az összes fényhatást.

Altalában ugyanazon földrajzi szélességű helyeken a szemre nézve a fény intenzitása egyenlő, és pedig a legerősebb június havában déli 11 és 1 óra közötti időben. Sajátságos, hogy a fotografiai hatás nem esik ezzel egybe, az május és július hónapban a legerősebb, jól lehet, hogy minden más időpontban mégis csak a júniusi nap a leghatásosabb.

Utána következik a május-július, április-augusztus, márczius-szeptember, október-február és november-januári nap. Végül a deczemberi déli tizenkétórai világosság alig mulja fölül a júniusi délutáni vagy reggeli 6 órai fényt — mindenütt derült, felhőtlen eget tételezve fel.

Mindenesetre érdekes, hogy nyáron az erősen felhőzött ég fényessége már csak negyedrészt teszi a derült napfénynek, míg az erősebben felhőzött téli égbolt alig sötétebb a felhőtlennél.

De ezeken kívül sok más tényező változtathatja még az égbolt fényét. Így 1 óra után közvetlenül a légkör víztartalma erősen felszaporodhatik, s az ilyen módott vízgőzzel telített levegő a hatásos sugarak nagy részét elnyeli. Máskor ismét a levegő szénadtartalma szaporodik fel, mely a vízgőzéhez hasonló hatást gyakorol.

Van azonban még ezeknél kellemetlenebb fénytompító is: a por, korom és a füst. Előbbi főképen nyári időben a levegőben függve az egész kép hatását tönkre teheti.

Nem az a por ez, amit a szél tova visz, hanem az a rendkívül finom lehelletszerű testecske, mely a csukott ablakon is áthatol. Ennél már csak a füst és korom, mely mindig együtt jár, az alkalmatlanabb. Aki Budapest szürke ege mellett valaha fényképezett, az bizonyára észrevette, hogy milyen tompák a színei; a mit ennek tulajdoníthat bizvást.

A sok gyár kéményfüstje úgy elhomályosítja gyakran a levegőt, hogy a felkelő nap bibora valószínű esőfelhőnek látszik s a főváros igazán szép perspektíváját nagyon rontja ez a folytonos szürkeség. Ugyanez az oka annak is, hogy a növényzet* a nagyvárosokban soh' sem olyan üde, mint vidéken.

Igen fontos tényező még a felhőzet. A nap-sütötte fehér felleg visszareflektált fénye gyakran az égbolténál erősebb. A fellegtakarta nap fénye pedig rendszerint felére száll alá. Az ég részleges felhőzete, hacsak a nap maga is nincs burkolva, éppen nem teszi kevésbé hatásossá a sugárzást. Sötétszürke esőfelhő ellenben 90 százalékkal is csökkentheti a hatást.

Mindezek igen komplikálódnak, ha ezeken kívül még köd vagy szél járul hozzájuk.

Utóbbi a szerint csökkenti a fényt, feltéve, hogy port nem kavar fel, hogy milyen eredetű? A meleg szél rendszerint száraz s így kevésbé csökkenti a hatást, a hideg ellenben többnyire nedves, páratelt s így erősen gyengít. Igen gyakran azonban fordítva is szokott lenni.

A köd rendszerint csak nagyobb távolságban gyöngít, közelből alig. E gyöngítés bizony törvényszerűség szerint (extinctio) folyik le. Az ilyen módon (ködben) készült képek elmosódottak lesznek, és pedig a távlat szerint egyre jobban, végül a távoli háttér teljesen üres lesz.

Másféle az elmosódásnak az a faja, mely akkor jön létre, ha az alsóbb légrétegek erősen felkerülnek s felfelé törekszenek, mit a felsőbb rétegek gátolnak. Ennek következtében jól látható hullámzó mozgás áll be, mely a folyóvíz hullámaihoz hasonlít. Ez különösen nyáron, alföldi pusztákon gyakori jelenség. Az ilyenkor felvett kép nem lesz éles, hanem erősen vibráló, igen érdekes hatású objektum válik belőle.

Ugyancsak pusztákon fordul elő végül a lég-tükrözés is, mely szintén érdekes zavarokat okozhat. Ezeket azonban még mindig könnyebb elkerülni, mint a délibábot magát lefotografálni. Az irodalomban alig egy-két ilyen fata morgana kép van megemlítve, pedig ami alföldünkön mondhatni megszokott jelenség. Ezekre felhívom az érdeklődő amatőrök figyelmét.

* Mint tudjuk a növények legelső életföltétele éppen a világosság.

Kérjük mindazokat, kik lapunkat eddig is támogatották, hogy az előfizetést mihamarabb megújítani s az előfizetési pénzt beküldeni szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Kezdőknek.

— Sorozatos ismertetés. —

Irta: Gara Rezső dr.

Egyik leggyakoribb jelenség amatőrjeinknél azon anomália, hogy sokan és főképpen a fényképezést nagy előszeretettel művelő gyöngédebb nem fényképező tagjainak, sejtelve sincs arról, hogy mily physikai vagy vegyi folyamatok mennek végbe a lemezeken, pl. a felvételnél, előhívásnál vagy másolásnál mit és miért használja a vegyiszer és miért éppen az előtte levő praeparatumot és nem valamely másikat? Teljességgel nem tud választani a sok propagált szer, — pl. előhívó közül. Vagy ha választása éppen egy bizonyosra esik, úgy e választás nem folyománya az előhívó, a lemez és az *expositio mineműségeinek és utóbbiak egybevetésének!* Szintúgy gépiesen végzik műveleteiket, ha ugyan — és ez a leggyakoribb — nem bizzák azokra, kik üzletüknek nem csekély jövedelmét köszönik az amatőrök legtöbbször indokolatlan kényelemszeretetének, ignorantiájának.

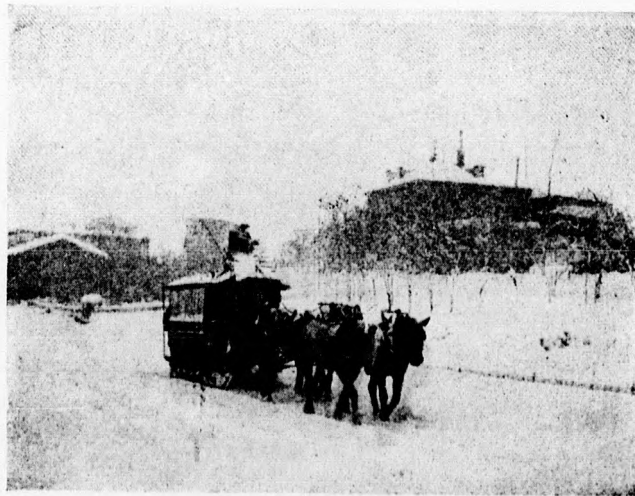
Pedig hány felvételtől lesz csak éppen «fotografia», sőt rossz fotografia e «szakavatott» kezekben! Hiszen igaz az is, hogy kényelmesebb dolog a felvételt mással előhívni, másoltatni, és előfordulhat az az eset is, hogy egyik-másik amatőrnek erre már nem jut idejéből, mégis nem hangsúlyozhatjuk eléggé, hogy a ki csak teheti, hívja elő és másolja egyedül felvételeit. Tény az is, hogy az amatőröknek — sajnos — jelentékeny kontingense az előhívást unalmas, minden szellemet, ízlést, intelligenciát nélkülöző technikai munkának tekinti, melyet magáról éppen a fentebb vázolt módon iparkodik lerázni. Persze e hölgyek és urak — mert az amatőrök e klaszsisában a szépnem van túlsúlyban — nem gondolják meg, hogy szép felvételeik sorsa legott mily bizonytalanná válik, ha azokat a — már kenyérkereseti okokból is — sablón szerint, tehát mindent egyformán és gyorsan dolgozó «szakemberek» kezére bizzák. Mert legyünk csak őszinték, de egyúttal méltányosak is és legott reájövünk arra, hogy e «szakember» — a kinek a felvételhez semmi köze, a mi felfogásunkkal semmi közössége, intencziókat nem ismeri, de, s ez talán a leglényegesebb, nem ismeri a felvétel eszközlésének fontos körülményeit sem — még a legjobb akarat, a legnagyobb gondosság és technikai készültség dacára sem hívhatta lemezünket úgy elő, mint ahogy azt egy kis gyakorlat után mi magunk képesek vagyunk. Így aztán gyakran megesik, hogy oly felvételeink is, melyekhez nagy reményeket fűz-

tünk, a más általi előhívás, másolás s egyéb kezelés következtében csalódást eredményeznek. És nézetünk szerint ez felette természetes és érthető, s jóformán nem is lehet másként. Mert — s itt ismét a festéssel hasonlítjuk össze a fényképezést — az eset ugyanaz, mintha egy jó festő képének tárgyát megkonczipiálván, annak kivitelét valamely festményeket (?) gyakran minták után «gyártó» iparosra bizná. De talán még találobbvolnae tekintetben annak a szobrásznak esete, a ki a szobor alap gondolatát, vázlatát teremtven csak meg, a kivitel — még a jellemzés főbb vonásaira nézve is — a kőfaragó-iparosra bizná.

Hogy ez a fényképezésben is tényleg így van, azt bizonyítani — azt hisszük — nem szükséges, de arra, hogy ez miért van így, érdemes némi kis figyelmet fordítani.

A dolgot ekképen képzeljük:

A készüléket áruló boltok tulajdonosai vagy akár ezek alkalmazottjai a gépet vásárlót első sorban megtanítják, hogy miképpen kell a géppel bánni. Azután készítenek vele egy-két sablonfelvételt és végül megmutatják az előhívás, rögzítés, másolás stb. legegyszerűbb mechanikai fogásait. Végül ajánlanak egy kézikönyvet, vagy — a mi már rosszabb — adnak egyet, saját szerzőjüktől, direkt a cég számára írottat. Hát ez idáig még csak hagyján. Nem kívánható, hogy az üzletek tudományos előadásokban ismertessék meg vevőiket a fényképezés alapelemeivel; elég, ha a mechanikus részszel szabadítják fel őket, kezökbe nyomván egy jó vagy nem jó segédkönyvet. Tanuljon belőle! Már most az amatőr elköveti első felvételeit s csuda nagy trémák között bevonul a sötétkamrába és előhív az üzletben kapott és a könyvből merített utasítások

Téli utazás.

G. R. Ballnce, Davos.

szerint. És ezek az utasítások ugyancsak körülményesek és igen nagyon előrelátók. A ki pontosan tartja magát hozzájuk és nem tudván megkülönböztetni a lényegtelen a lényegestől, a mellékesre figyel, és mert nem is tudja, hogy miért kell azt a rengeteg utasítást betartani, felvételeit természetesen gyönyörűen elrontja. Legtöbb kezdőnk nagy mérgesen ott hagyja «ezt a fene mesterséget» s vagy soha többé nem hív maga elő, vagy — s ilyen aránylag kevés van — lassankint beletörődik, hogy eleinte felvételeinek egy része az előhívásnál tönkre megy, míg azután elrontott felvételei s kitartása árán mégis megtanul előhívni és készíti — legkevesbbé sem művészi képeit . . .

Már a másolásnál nem oly barátságtalan a perspektívánk: a többé-kevésbé jó másolatok készítése — persze csak egyszerűbb másolási eljárások útján — többeknek sikerül. De hát ez tényleg kevésbé mulatságos, különösen mikor «24 anizot kell celloidinra készíteni».

Hát ez tényleg anomália! A fényképezés nem olcsó multság, pénzt és időt kíván, vagy akinek az ideje kevés, annak még több pénzébe kerül az előhívás és másoltatás. Már most kívánatos állapot volna, hogy a költség, melylyel a gép, a lemezek és filmek beszerzése jár, ne fiadzék folyton újabb költséget, legalább ne olyat, mely gyakran lemezeinkhez fűzött legszebb reményeink meghiusulásával jár és pedig legtöbbször nem azért, mert nincs időnk az előhívásra s legalább egy másolat készítésére, hanem azért, mert az illető amatőr *nem tud* előhívni. Nem tud, mert *nem érti az előhívást*. Nem érti, hogy mit s miért csinál s mikor csinálja, minő vegyi folyamatok mennek végbe a lemezen, papíron stb. Már pedig a dolog értelme nélkül *csakis* a gyakorlat tanít meg fényképezni s csak a kiváltságosakat jól, míg ha értjük a dolgot, akkor a gyakorlat csak tökéletesít és a gyakorlatban szükkölködő kezdő is könnyebben fog jó negatívot készíteni.

Már mostan célunk az, hogy «kezdőknek» című rovatunkban oly cikksort indítsunk, melyben a fényképezési eljárások elméletét rendszeresen s csak a legfontosabbra térve ki, fejtegetjük. Szeretnők az elméletet a praktikus részzel akként egybekötni, hogy azt bármelyik laikus

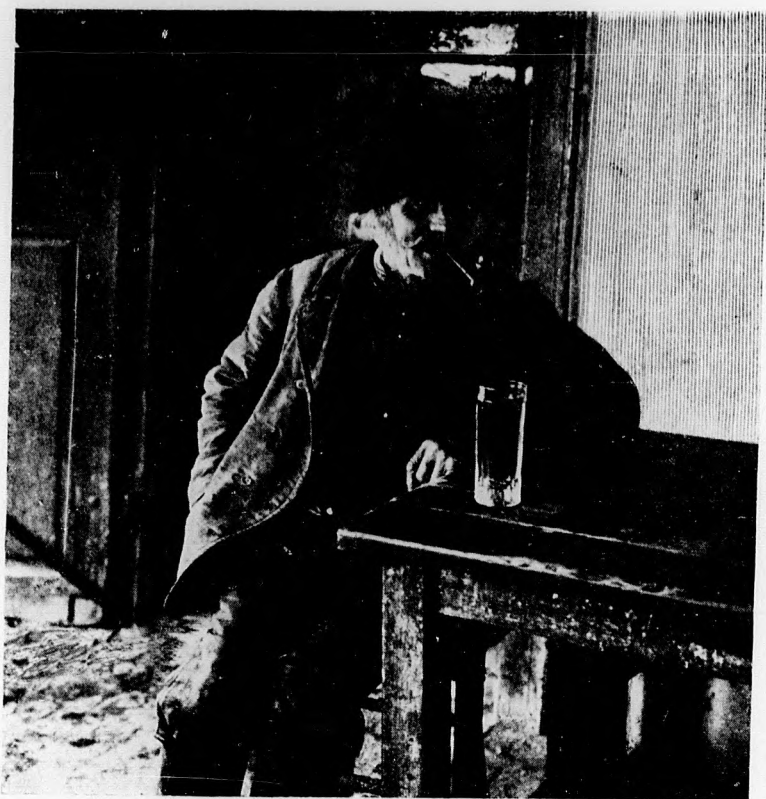

Hulló levelek.

Pfeiffer Ernő.

kezdő megérthesse s megtarthassa. Nem mintha nem volnának jó kézi könyvek, hanem azért, mert a könyvek sokat — a kezdőknek túlságosan sokat — tartalmaznak s így az csak ritkán tudja belőlük kihalászni a neki szükséges keveset.

E rovatunkban tehát úgy fogunk szólni az olvasóhoz, mintha még sohasem fényképezett volna és megbeszéljük mindazt, a mit szükségesnek vélünk a végből, hogy az amatőr megértse azt, a mit csinál s ez által «öntudatosan» dolgozzék. Még pedig megbeszélünk ab ovo mindent a kezdet kezdetétől. Apránként mondjuk el majd mondanivalónkat s lehetőleg könnyen emészthető formában. Kívánjuk és reméljük, hogy az eredmény a szerkesztőségünkhöz beküldött sok jó felvétel alakjában fog mutatkozni s ha lapunk hasábjain minél többet mint kiváló alkotást ismertethetünk meg olvasóinkkal, tanításunk jutalmát is megkaptuk.

Velencei paraszt a kocsmában. Horváth Dezső.

Finom szemcsézetű képek előállítására.

Irta: Dr. A. Traube, München.

Lumière testvérek és mások is az ezüstszemcsék nagyságáról legutóbb megjelent tanulmányaikban a különböző előhívóanyagoknál két testet említenek fel, melyek csak sulfidtartalmú oldatban, de kálium hozzáadása nélkül használva, oly finom szemcsézetet eredményeznek, mely a collodiumlemezek rétegeire emlékeztet. Ezen két test: Parapherylendiamin és orthoamidophenol. A szerzők ezen ismertetésük szerint megvizsgálták, hogy alkalmasak-e, és mily előfeltételek mellett, más egyéb előhívóanyagok is ily finom szemcsézet előállítására. A gyakorlatban előforduló hívófajok megvizsgálása után a szerzők oda nyilatkoznak, hogy a jelzett cél elérhetésének két előfeltétele van.

1. Lassú előhívás, mely a folyamatot visszatartó anyagok hozzáadása, vagy a hígított oldatok alkalmazásával érhető el.

2. Szükséges egy bromezüstöt oldó test jelenléte, de nem túlnagy mennyiségben, nehogy a bromezüst feloldassék, mielőtt a kép előhívása befejeztetett volna.

Bromezüstöt oldónak legjobban megfelelt a chlorammonium, mely 15—20 grammot véve 100 cm³ előhívóhoz használtatott. Azáltal, hogy ez

felold némi bromezüstöt és az előhívó ezen oldatot redukálni törekszik, a vegyi előhívással egy fizikai előhívási folyamat is halad párhuzamosan. A két említett folyamat egymással párhuzamos haladása két feltételhez van kötve:

Feltétlenül meg kell lenni egy teljesen meghatározott viszonyoknak az egyes kémiai előhívási folyamat gyorsasága és az előhívó folyamatban keletkező redukált ezüst képződésének gyorsasága között. De nem minden bromezüstöt oldó test képes arra, hogy finomszemcsézetű ezüst képződését idézze elő. Azon körülmény, hogy a fentebb említett két előhívóanyag visszatartó, vagy bromezüstöt oldó testek hozzáadása nélkül is a legjobb eredményre vezetett, abban leli magyarázatát, hogy maga ezen két anyag az előhívási folyamatot egy kevésbé lassító, továbbá bromezüstöt oldó sajátságokkal bír.

A paramidophenol úgy mint az isomerer Ortho teste (?) alkalmazva, — tekintve a sokkal nagyobb redukáló képességét, — nem ad finom szemcsézetű ezüstöt, és csakis chlorammonium hozzáadásával létesül finomszemcséjű ezüst.

A következőkben adjuk a legjobb előhívási eljárás leírását, mely kevésbé megvilágított igen érzékeny lemezekről normális fedettségű fátyolmentes képeket ad.

Víz	1000 cm ³
Paraphenylendiamin	10 gr.
Vizmentes nátriumsulfid	60 «

Legérdekesebbnek tartják ezen eljárás alkalmazását oly negatívok előhívásánál, melyek nagyobbításokra szánják. Az ezüstcsapadék sokkal finomabb szemcséje folytán jól készíthetők erősen nagyított képek, melyeknél a szemcse alig vagy csak nagyon kevésbé látható és melynek középső tonusai csukottak.

De lassan dolgozó emulsióknál, valamint diapositiv-lemezeknél is előnyösen használható a vázolt eljárás.

Diapositiv-lemezek szép barnásibolya színű lemezeket adnak, a szerint, hogy mily összetételű hívóval kezeltek. Diapositivek készítésére a normális hydrochinonelőhívó is használható, ha chlorammoniumot adunk hozzá. (5-től 30 g. 100 ccm. előhívóra, a szerint, mily szint akarunk elérni.)

1905. január 15.

AZ AMATŐR

41

Dr. *Lüppo Cramer* véleménye szerint, ezen finom szemcséjű ezüst létrehozását célzó eljárás tisztán physikai.

Egyugyanazon csészében, mely normális hydrochinonsoda előhívóval volt megtöltve egymás mellé fektetett egy megvilágított chlorbromezüst és egy másik (?) rögzített lemezt. Ez utóbbi azon ezüstrrel, melyet az előhívó

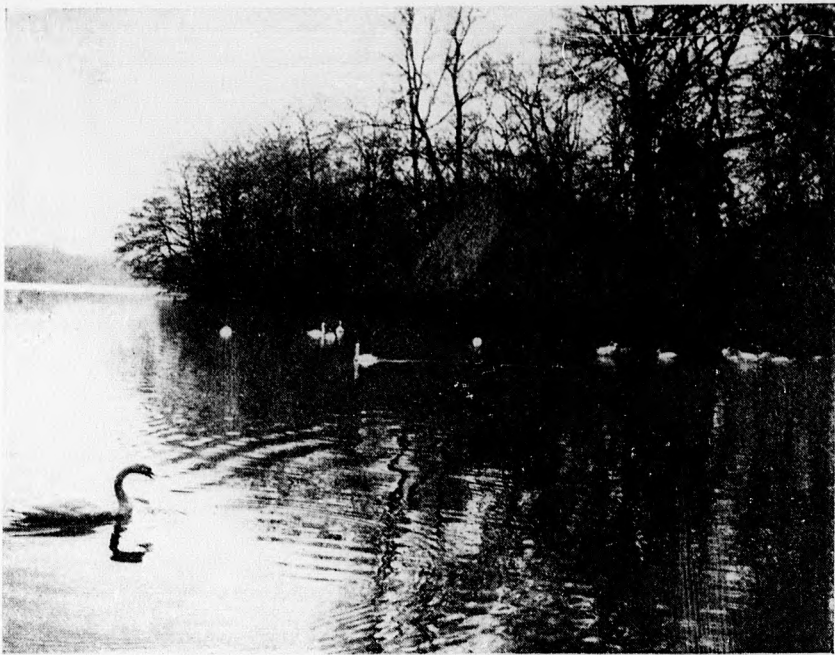
a diapositiv-lemezből kiválasztott, egyidejűleg előhívott A tulajdonképeni bromezüstoldó hatást dr. *Lüppo Cramer* nem annyira a chlorammoniumnak, mint inkább az alkali által felszabaduló ammoniumoknak tulajdonítja.

Erre vall az a tény is, hogy ezen különleges előhívási mód, vasoxalat előhívó alkalmazása esetén nem válik be.

Télviz.

Marschall János dr.

Tópart.

Horváth Dezső.

Fényképezési eljárások.

Tartósan érzékenyített pigmentpapír. *Keszler* H. tanár, a bécsi cs. kir. grafikai tan- és kísérleti intézetben bemutatott kísérleteivel bebizonyította a *Namias* tanár feltalálta tény, mely szerint különféle szerves savak sóinak a chromfürdőhöz való keverése által az érzékenyített pigmentpapirosnak tartósságát fokozhatjuk. E kedvező behatáson kívül e sóknak még az a tulajdonsága is van, hogy chromzselatin érzékenyítésére is használhatók. Felette kielégítő eredményre vezetett a következő összeállítású chromfürdő:

20 gr. kaliumbichromat
5—10 gr. citromsav
30 cm³ ammoniak
1000 gr. párolt víz.

Öt hétig elrakott érzékenyített pigmentpapirosok feldolgozásuk idején teljesen kifogástalan eredményeket adtak. Azonkívül oly papirosok, melyeket a leírt eljárás szerint érzékenyítették, még teljesen könnyen és jól voltak előhívhatók, dacára azon körülménynek, hogy két héttel megelőzőleg másoltattak. S így a közönséges chromfürdőnél fellépő bajok, t. i. hogy a bizonyos ideig megőrzött és másolt papiros többé elő nem hívható, a lent leírt fürdő használatával tehát teljesen elesik. Azon további kérdésre, hogy az ily szerves savak sóival érzékenyített, illetve hozzáadásukkal megjavított chromfürdőben áztatott papirok mily hosszú ideig tarthatók el, — a végleges választ a folytatott kísérletek befejezése fogja megadni.

Lemezeknek utazások alkalmával való áztatása. Utazásainkkal többnyire összekötjük felvételek eszközlését is. Gyakran — főleg ha egyik helyről a másikra vándorolunk — tudni szeretnők, hogy mint sikerültek felvételeink. Erről pedig csakis a lemezek előhívása után győződhetünk meg. De ha a lemez előhívása már kellemetlen és kényelmetlen a szállodában lakó turistának, mennyi-

vel kényelmetlenebb még a lemezeknek előhívása! . . . Csak nem vihetjük el mindenüvé mosókészülékeinket, vagy főleg a vízvezetéket? Ha azonban mégis meg akarunk győződni arról, hogy nem kellene-e más felvételt — esetleg másként — eszközölni a helyről, hová ki tudja visszajövnünk-e még valaha, akkor egy kis kényelmetlenséggel le kell számolnunk. A «Photogramm» igen jó tanácsot ad az iránt, hogy lemezeinket mint áztatjuk ki egyszerűen bármely szállodában. Vesszük u. i. a mosdótálat, melynek közepébe felfordított poharat helyezünk. Az előhívott és már rögzített lemezeket réteges felükkel lefelé a pohár körül helyezük el, mi által azok egyik élükkel a pohárnak, másik élükkel a mosdótálnak falához támaszkodnak. Azután teleöntjük a tálat vízzel, úgy hogy az a lemezeket teljesen elborítsa. Ha a lemezeket előzőleg jól leöblítettük s 1—2 órán belül a tálban 5—6-szor váltjuk a vizet, akkor a lemezek eléggé jól ki vannak áztatva s száríthatók.

Fényudvarmentes lemezek érzékenysége. Sokat vitatott s újra meg újra felmerülő kérdés az, mely felett az angol lapok még mindig vitatkoznak ugyanis, vajjon a fényudvarmentes lemezek érzéketlenebbek-e a többi közönséges lemezeknél vagy sem. Némelyek azt állítják, hogy a hátlapjukon (p. o. antisollal) megkent lemezek érzéketlenebbek, míg mások a hátoldalra kent réteg befolyását a lemez érzékenységre kétségbe vonják. Ha azonban tekintetbe vesszük azon kísérleti úton is beigazolt körülményt, hogy a lemezre eső fénynek körülbelül $\frac{1}{3}$ -a az emulsió-rétegen keresztül a lemez hátlapjára jut s onnan részben a rétegbe visszaveretvén, tekintélyes mérvben járul a fény mennyiség emeléséhez; ami természetesen elesik, ha a lemez hátlapjára antihalós réteggel van bevonva. Ez körülbelül 30% fényvesztést jelent. Világos tehát, hogy az antihalós lemezre tovább kell exponálni, mint a közönséges lemezre, de a kép sokkal élesebb és részletesebb.

Czelloidinpapirosok lemosása. Ez a gyakrabban előforduló «baleset» vagy az egyenlőtlenül temperált fürdők, vagy öreg s túlságosan kihasznált színező fürdőre vezetendő vissza. Ugy a színező fürdőnek, mint a mosóvíznek mindig egyenletes hőfokkal bírjanak. E hőfoknak a 14—16 R^o-nál magasabbra soha sem volna szabad emelkednie.

Zselatin-képek összezsugorodásának kiküszöbölése. A papírmásolatoknak szárítása alkalmával minden amatőr boszankodik azon, hogy a képek összezsuga-

«Plakett».

Kohlman Artúr dr.

rodnak. Ennek kikerülése végett ajánlhatjuk a következő kis recipét. A képeket alapos mosás után 5 percig áztassuk oly fürdőben, mely

50 cm³ víz-
200 » alkohol- és
160 » gliczerinből

áll, azután szárítás végett akasszuk fel valahová azokat.

Benzin és petroleum szagtalanítása. Felvételeink előhívásánál vörös fényre van szükségünk, melyet gyakran petroleumos vagy benzines lámpával szerzünk. Ennek azonban igen kellemetlen a szaga. A benzin és petroleum kellemetlen szagának megszüntetésére 1% Amyl-Acetát is elegendő. A benzinnel teljesen szagtalaná tételeire *Berninger* a következő módot ajánlja: 1.75 liter vizet és 0.25 lit. kénsavat összekeverünk; a keverékhez lehűlése után 30 gr. felmangansavas kálit adunk s az egészhez 4.5 liter benzint keverünk s 24 óráig állni hagyjuk, mely idő alatt a keveréket néhányszor jól felrázzuk. Ez idő után a benzint leöntjük és 1 gr. felmangansavas káli és 15 gr. szódának 1 liter vízben való oldatával jól összerázzuk. Az ezután leöntött benzin teljesen szín- és szagnélküli lesz.

Az ammonium persulfat gyengítő hatása.

Sokáig nem akarták elismerni az ammonium persulfatnak azt a sajátos tulajdonságát, hogy a többi gyengítőtől — így a vérlugsó-natron gyengítőtől — eltérően a lemezeknek csak fődött részeit támadja meg erősebben, míg a gyengébben fedett részeket nem bántja. Ennek nagy előnye elvitázhatatlan. Kitűnik ez főleg abból, hogy a gyengén megvilágított (alexponált) lemezeknél a fény és árnyék közötti nagy ellentéteket csökkenti és ezzel a kemény képnek lágy jelleget ad. Mindezt pedig a nélkül, hogy a lemezeknek gyengén fedett helyein a részletek és árnyalatok kivesznének. Kivételt csupán az amidollal előhívott lemezek képeznek, melyeknek éppen az előbbivel ellenkező hatás áll elő, u. i. az ammonium persulfat csak a gyengén fedett részeket támadja meg. Különös figyelmébe ajánljuk azonban olvasóinknak, hogy az előhívásnál a lemezt ajánlatos inkább tovább hívni, hogy a gyengén világított árnyék-részek is jól fődödjenek, ezeken a részletek, árnyalatok kijöjjenek. Ha a megvilágított részek ez által átlátszatlaná is fődödnek, az nem baj, mert hiszen éppen ezeket támadja meg s gyengíti le az ammonium persulfat. E gyengítési eljárás eredményes voltát ma már alig vonja valaki is kétségbe. A mint a «The Amateur photographer» egyik utóbbi számában olvassuk, *J. J. Pigg* a közelmúltban mikrofonogramok segítségével e folyamatnak látható bizonyítékát szolgáltatta. Ő ugyanis egy szárazlemezen előállított rovátkás-pontozott negatív (Raster-negatív), melynek pontocskái egyenlőek voltak, 250-szeres nagyítás mellett lefényképezett. E nagyítás után a pontok ponthalmaznak látszottak a pontokkal megszakított felületen. Már most a lemezek egy levágott darabját a Farmer-féle előhívóban (vörös-vérlugsó és fikszáló nátron-oldat) 4 percig kezelve legyengítette. Ez által oly lemezt kapott, melyen a ponthalmaz élesen vált el a teljesen üvegezzé vált alaptól. Az alap szétszórt pontjai, a lemez gyengébb és finomabb részletei kioldattak. Hasonlóképpen hatott a joddal összetett cyankalium oldat is, melylyel a lemezek egyik más darabján kísérletezett volt.

A harmadik rész negatív legyengítésére ellenben telített persulfatot használt. A legyengítési eljárás ez utóbbinál háromszor oly hosszú időt vett igénybe, mint a minőt a Farmer-féle eljárás igényelt, de a nyert mikrophotogramm bizonyítékot szolgáltatott arról, hogy a teljesen átlátszatlan ponthalmazok átlátszókká lettek a nélkül, hogy az alapon szétszórt gyengébb pontok kioldattak s ezzel kivesztek volna. Összegezve e kétféle gyengítő hatását, határozottan állíthatjuk, hogy az teljesen ellentétes. Míg úgy a Farmer-féle, mint a jód összetételű gyengítő a lemezeknek még keményebb jelleget ad, addig a persulfat gyengítő lágyabb karaktert kölcsönöz annak.

Rákos partján.

Raabe Gusztáv Adolf.

Fényudvar ellen. Minden fényudvarellenes szernek voltaképpen éppen oly módon kellene a ferdén reá eső fénysugarakkal szemben viselkedni, mint azt az üveglemez teszi, melyre a bromezüstemulsió van felöntve. Hasonló sugártörési képességgel kell bírniok, hogy azok az üvegen keresztülhaladván, fennakadás nélkül tovább hatolhassanak az üveg hátára kent fényudvarellenes rétegbe, a nélkül, hogy az üveg tulsó felületéről vissza veretnének. Az üvegehez hasonló töréssel bíró anyag csak kevés van; a Kanadabalzsamon kívül talán csak a glicerin jöhetne még tekintetbe. Ez alapon van a következő igen jó fényudvarellenes szer összeállítva; égetett sienaföld festék porrá törve, kevés vízzel összedörzsölendő; ehhez ugyanannyi mennyiségű égetett cukrot (Karamel) s pár csepp sűrű arabgummi-oldatot keverünk s az egészet glicerinnel annyira hígítjuk, hogy ez üveglapra kenhető legyen. Ezen keverék vékony rétegben felkenve is elegendő a fényudvar képződés meggátlására. Előnyösen lehet olyformán is alkalmazni, hogy e szerrel a lemezek megfelelő nagyságú fekete papírlapot kenünk meg és azt tapasztjuk a lemez hátlapjára.

IRODALOM.

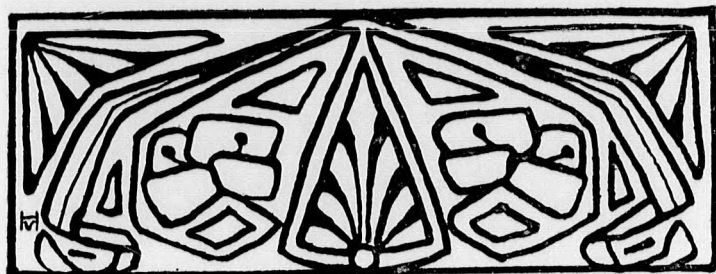
Bessenyei I. Fényképek előállítására	1.20
Moller M. A fotografálás elemei	4.—
Sajóhelyi B. Fotografálás	—,60
Schmidt F. A gyakorlati fotográfia kézikönyve. Kötve	6.—
Allilm M. Die Grundlinien der Amateur-Photographie.	
Ein kleines Handbuch für Anfänger und Geübte	3.—
— Die Photographie	1.80
Anschütz O. Die Photographie im Hause. Lehrbuch für	
Amateure. I. Das Porträt.	3.60
Bühler C. Kleines Lehrbuch der Photographie. Zur Selbst-	
belehrung	1.20
Burton W. K. ABC der modernen Photographie	1.80
Dawid L. Ratgeber für Anfänger im Photographieren	1.80
— Die Moment-Photographie	9.60
Emmerich G. H. Werkstatt des Photographen. Ein Hand-	
buch für Photographen und Reproduktionstechniker,	
mit 12 Tafeln u. 255 Abbildungen im Text (1904.)	
kötete	9.60
Eder J. M. Ausführliches Handbuch der Photographie.	
I. Thl. I. Hälfte. (A II—IV. kötet is megjelent.)	14.40
Gut Licht. Jahrbuch und Almanach für Liebhaberphoto-	
graphen, Redig. v. Schnauss, XI. Band. 1905. Füzve	
1.80, kötve	2.16
Günzel G. Die Amateurphotographie	1.20
Hanneke P. Die Herstellung von Diapositionen zu Projek-	
tionszwecken	3.—
Hauberisser G. Wie erlangt man brillante Negative	
und schöne Abdrücke 13. Aufl.	1.50
Halm E. Photographie bei künstlichem Licht	3.—
Jahrbuch für Photographie und Reproductions, technisch	
f. 1904, Herausg. J. M. Eder	9.60
L'Année photographique 1904	3.60
Annuaire Général et International de la Photographie	
1904. Kötve	6.—
The American Annual of Photography 1904	6.—
König E. Die Farben-Photographie	3.—
Lettner G. Skioptikon, Einführung in die Projektionskunst.	
3-te Auflage	1.80
Loescher. Leitfaden der Landschafts-Photographie	4.32
Meczner S. A műkedvelő fényképezés kézikönyve Külö-	
nös tekintettel kezdőkre. 28 képpel és 4 kép-	
melléklettel	3.20
Miethe A. Lehrbuch der praktischen Photographie.	
2. kiadás.	12.—
Schnauss H. Die Blitzlicht-Photographie. 3. kiadás	4.20
— Photographischer Zeitvertreib. 7. kiadás	4.80
Schnauss J. Leitfaden der Photographie	3.—
Spörl H. Praktische Rezeptsammlung für Fach- und	
Amateurphotographen	3.60
Vogel E. Taschenbuch der praktischen Photographie.	
11. kiadás.	3.—
Vogel H. W. Handbuch der Photographie. 4 kötet	54.—
— Photographie	3.—
Wagner A. Műkedvelő fotografálás	—,20
Trutat. Le Cliché photographique	4.20
— Les Procédés pigmentaires	1.50
Rouyer. La Gomme Bricksamatör	2.40

Folyóiratok.

«Az Amatőr»	1/4 évre	3.50
Amateur-Photograph. Monatsblatt	1/4 évre	1.50
Mitteilungen, photographische. 24 füzet évenként, 1/4 évre		3.60
Photographen-Zeitung, allgemeine v. Miethe. 52 szám		
évenként	1/4 évre	3.—
Ratgeber für Amateurphotographen. 24 szám évenként,		
1/4 évre		—,96
Wochenblatt, photographische von Gaedicke. 52 szám		
évenként	1/4 évre	3.—
Bulletin de la Société française de photographie. 24 szám		
évenként		21.84
Amateur Photographer. 52 szám évenként, egész évre		15.24
British Journal of Photography. 52 szám évenként		
egész évre		14.40
Photography. 52 szám évenként	egész évre	9.60

E művek és folyóiratok állandóan raktáron vannak, vagy megrendelhetők

TOLDI LAJOS könyvkereskedésében
Budapest, II. ker., Fő-utca 2. sz.

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk barátainak — kik a karácsonyi szám sikerült és előkelően díszes megjelenésének alkalmából meleg elismerésükkel és szívélyes újévi üdvözlőleteikkel oly nagy számban kerestek fel bennünket, hogy ezt egyenként viszonzni képtelenek vagyunk — ez úton tolmácsoljuk azt a meleg hálaérzetet, melyet szívélyes megemlékezésük bennünk keltett. Reméljük, hogy e szoros baráti kötelék olvasóink és lapunk között a jövőben sem fog meglazulni. Mi a magunk részéről ezentúl is első sorban az amatőrök érdekeit fogjuk képviselni.

Azokat, kik képeiket közlés vagy bírálat végett lapunk szerkesztőségéhez beküldik, arra kérjük, hogy nevüket, pontos lakcímüket, valamint a kép címét a kép hátára feljegyezni sziveskedjenek.

E rovatban a szerkesztőség készséggel ad szakszerű felvilágosítást minden hozzá intézett, a fényképezésre vonatkozó kérdésben.

M—ch B—a London. Levelét érdeklődéssel olvastuk. A kért lappéldányok elküldésére kiadóhivatalunkat utasítottuk. Tudósításait várjuk; kilátásba helyezett látogatásának előre is örülünk.

G. D. Kolozsvár. A felvételeket megkaptuk. A figurális dolgok határozottan sikerültebbek, mint a beküldött tájkép, mely utóbbinál művészibbet már mi is közöltünk Öntől. A lapunkban megjelent képekről készített klisék bizony igen nagy anyagi áldozattal járnak, sokkal nagyobb, mint a milyennek Ön azt gondolja. Mert klisé és klisé között is nagy lehet a különbség s ez persze kihat az árra is. A klisék természetesen kizárólag honi ipar termékei, készítőjük *Herbst Samu*, kinek fotochemigrafikai műintézete Budapesten van. Előfizetők gyűjtése iránti szives ajánlatát őszintén köszönjük.

S. L. dr. Zsolna. A lapot kiadóhivatalunk továbbra is küldeni fogja. Szívélyes jókívánatait köszönjük s ez uton is viszonzozzuk.

H. C. Guido. P. H. Budapest. Képeit köszönettel vettük s 1—2-őt már a közel jövőben ki is adunk. Mégis arra kérnők, hogy másolatait ne bromaryt papírra, hanem valamely keményebb és ellentétekben gazdagabb részleteket adó papíron, pl. «G—m» vagy *Lainer* tanár celloidin papírjain másolni sziveskedjék. Lemezeinek talán túlságosan lágy karaktere ez által egyensúlyoztatnék s reprodukálásra alkalmasabbá válnék.

B—cz A—d. A nekünk beküldött művészies fejléczet felette sok dolgunk miatt mindeddig még nem adhattuk ki, de lapunk valamelyik közeli számának díszítésére okvetlenül fel fogjuk használni.

«Hungary» szerk. Az angol nyelvű ismertetés kellemesen lepott meg bennünket. Fogadja érte hálás köszönetünket. Szíves felvilágosítását is köszönjük.

B. R. Budapest. Reklamációját elintéztetjük kiadóhivatalunkkal.

K. L. L. A cikket élvezettel olvastuk és őszintén köszönjük. Ha ily munkatársaink és lelkes hiveink lesznek továbbra is, lapunk további fejlődése biztosítva van.

H. H. Budapest. Levelére eddig azért nem válaszoltunk, mert oly sokan kerestek fel leveleikkel bennünket, hogy erre a feleletet időrendben adhatjuk csak meg. «Fiaim» című képe bizony csak az apai szemmel nézve mondható sikerültnek. Ha családi használatra alkalmas is és emlékeknek is kedves, mégis «művészinek» nem mondható. «Rekontra» című képe klisirozás alatt van. Ha a klisé elkészült, kiadjuk. Kívánságát a képeknek

megőrzésére nézve — sajnos — nem tehetünk eleget, mert annyi kép érkezik be szerkesztőségünkhöz, hogy azokat mind megőrizni s kívánatra visszaszolgáltatni oly nagy munkát igényelne, melyet ezek nem érdemelnek meg. A jót ugyanis sokszorosan bocsátjuk világgá, a rossznak sorsa pedig — mi tagadás? — a papírkosár. A kiállításunk részére csak azokat a kiadottakat tartjuk meg, melyek kivitelüknél fogva is művésziek és nagyságuk is megfelelő. Erre különben még annak idején vissza fogunk térni.

b. R. F. Elismerő sorai igazán jól estek nekünk, mert fáradozásunknak legszebb jutalmát képezik. Beküldött képei közül bizony csak 1—2 volna közölhető s az is csak akkor, ha jobb, kevésbé elsárgult s nem teljesen «*khasznáto*» arany fűrdővel színezett újabb másolatokat küldene be nekünk. Ilyen pl. a «Háborgó Adria» című képe is. De volna egy kérdésünk is Önhöz. Ugyan miért nem küld nekünk is — mint «par excellence» amatőr organumnak — *figurdilis* dolgokat, holott más nem ily hivatású folyóirattal közölteti azokat. Nehéz nekünk ily körülmények között véleményt mondani arra nézve, hogy vajjon a «sportot űző» amatőrből, «művész-amatőr fényképező» vált-e? Vagy talán a más folyóirathoz beküldött képeiről mondjuk mi a kritikát?

R. Z. Budapest. Újabb beküldött képei is eléggé sikerültek mondhatók. De Önhöz is azt a kérdést intézhetnők, miért küldi be nekünk csak «másodsorban» a jó képeit? Képünk van és pedig elég s így nem vagyunk arra utalva, hogy más lapokból vegyünk át illusztrációkat. Közvetve beküldött képei közül az ablaknál ülő öreg asszony esetleg közölhető, ha arról teljesen ép — nem rongyos — másolatot küld be. Együttal felkérjük, hogy képeit ezentul «közvetlenül» szerkesztőségünkhöz beküldeni sziveskedjék.

P. A. Budapest. Hogy lapunk karácsonyi száma tetszését oly nagy mértékben megnyerte, annak őszintén örülünk. Üdvözlését s elismerését köszönjük.

P. A. építész, Budapest. Egyik-másik képét kiadjuk s mint lelkes hívünket s munkatársunkat ez uton is melegen üdvözljük. Előfizetők gyűjtésére vonatkozó szives ajánlatát köszönettel elfogadjuk.

V. F. Kassa, felső keresk. iskola. Beküldött képeinek tárgyából és kidolgozásából meggyőződünk arról, hogy Önben van művészi érzék. Mégis a beküldött másolatok nem

lívén eléggé erőteljesek, azokról klisék nem készíthetők s így egyelőre nem közölhetők. Tárgyak közös lívén, azt fogjuk kiadni, a melyik erre legalkalmasabb lesz. Gyűjtés iránti ajánlatát köszönettel elfogadjuk és e célra szolgáló gyűjtő-ívet címére beküldtük.

K. V. tanár Zombor. A kiállításukra vonatkozó hirt már lapunk jelen számában kiadtuk s ezzel az *összes* hazai amatőrök figyelmét arra felhívtuk.

Sz. B. dr. Nagyvárad. Soraira levélben válaszoltunk s reméljük, hogy nemsokára szerkesztőségünkben üdvözölhetjük.

B. A. Szabadka. 1. Sem az egyszerű filmek, sem a közönséges lemezek nem fényudvarmentesek. Ez iránti kérdésére vonatkozólag utalunk Dr. H. Erbe berlini híres fotokémikusnak lapunk karácsonyi számában megjelent cikkére, melyben azt a tapasztalatát teszi közzé, hogy a berlini Anilin-gyár rfg. készítette «*Izolár*» lemezek és filmek teljesen fényudvarmentesek s nem teszik szükségessé a lemezek «*solarin*»-nal vagy aszfaltlakkal (de nem «*mattlakkal*») való bekenését. 2. *Miyaring* találmányáról hallgat a krónika. Minthogy a feltaláló többszöri felszólításunkra sem bocsájtotta rendelkezésünkre a találmányára vonatkozó adatokat, annak ismertetését mi nem folytathattuk. 3. Hogy a karácsony-újról szám megnyerte teljes tetszését, annak őszintén örülünk.

Z. L. főgymn. tanár Békéscsaba. Beküldött képei a «*figyelmes szem előre*», alapos tanulmányra vallnak. «Békéscsabai hidak» című képéről oly erőteljes másolatot kérünk, melyen a fákban is több a részlet, míg a «*Falu-vége*» című képéről olyat, melynek keményebb a karaktere s ez által a reprodukálásra alkalmasabb. A ház ez által fehérebb, az árnyékok mélyebbek, az egész kép pedig élénkebb lesz.

cs. Cs. E. Budapest. Beküldött képét az esetleg közölhető közé besoroztuk, a mivel egyúttal bírálatot is mondtunk. Egyetlen hibája, hogy a fákban nem lívén már hó, kissé «seprűsek». Érdeklődéssel olvastuk lemezének előhívására vonatkozó közlését, mely szerint a felvételt — tanácsunkat megfogadva — színérzékeny-lemezre és a lemez elé tett sárga üvegen keresztül eszközölte. Az előhívást pedig egy egész óráig (álló előhívás) idézte elő rodinállal. Mikor az égbolt megjelent. — mint írja — folytatta az előhívást ismét rodinállal 1:25 ecsettel, azokon a részeken, hol fa- és földrészletek vannak, mintegy 2—3 percig,

Actien-Gesellschaft für Anilin-Fabrikation, Photogr. Abtheilung — Berlin SO. 36.

„Agfa“-védjegy

„Agfa“-előhívó poralakban.

Szabadalmazva.

„Agfa“-védjegy

Metol-„Agfa“ Elsőrangú Rapid-előhívó, a képet nemcsak gyorsan, hanem egyúttal nagy erőteljesen és az árnyékokban is minden részletet kihoz. Különösen műterem és pillanatfelvételekre alkalmas, oldatának jelentékeny fedőkepeségével és nagymérvű tartósságával fogva sűrűn alkalmazzák brómezüstpapírosok előhívására is. Nagy előszeretettel használják a metolt hydrochinonnal keverve. Gondosan kipróbált receptje található az „Agfa“-kezikönyvben.

Paramidophenol Szénsavas alkáliakkal lassan, de felette tisztán, ellenben kausztikus alkáliakkal gyorsan és felette erőteljesen hív elő. Különösen ajánlható brómezüstpapírok előhívására.

Glycin-„Agfa“ Felette tisztán hív elő és hatóképesége nagyfokban lefokozható. Kész oldata nagyon tartós és gyakran használható. Glycin különösen álló-előhívásra alkalmas.

Amidol-„Agfa“ Rapid előhívó minden különös alkália nélkül, Natriumsulfidnak egyedüli hozzátétele által is már fokozhatjuk előhívási képességét. Amidol tehát már ez oknál fogva egyáltalán nem támadja meg sem az ujjakat, sem a lemezezteget. Gyorsan és jó lefokozással dolgozik. Nagyon alkalmas úgy brómezüstpapírosokra, mint diapositívekre.

Ortol-„Agfa“ Tisztán, átlátszóan és mégis erősen fedőn dolgozik.

Eredeti palackokban:

Továbbá:	à 25	50	100	250	500	1000 gr.
	Kor. 2.60	4.80	9.—	21.—	41.—	81.40

Imogen-Sulfid (Ára 1. alatt.) Könnyű kezelés. Csak szódá-oldat hozzáadagolása által. Tisztán és brillánsan dolgozik; felette modulatióképes. Újjakat és a zselatin-rétegeket nem festi meg. Úgy negatív, mint pozitív eljárásban egyaránt jó eredményre vezet. Kétinően helyettesíti a már elavult vas-előhívót.

Eredeti csomagok ára:

	à 25	50	100	250	500	1000 gr.
(1) Kor.	— .70	1.20	2.—	4.35	7.80	15.—
(2) „	1.20	2.10	3.60	7.80	15.—	29.50

Eikonogen (Ára 2. alatt) Kétinően alkalmas műterem és mesterséges fényforrás melletti felvételekre. A bántó ellentéteket kiegyenlíti és jól átrajzolt harmónikus lagy lemezeket ad. Hamuzsírral, vagy szódával is úgy telített, mint két oldatban is, nikoeogen és alkália különválasztva, egyaránt elkészíthető.

Beszerezhető az összes

fényképezési szaküzletekben.

végül 2 percre betette az előhívóba s ezzel — befejezte az előhívást... Ezzel szemben engedjen meg nekünk egy megjegyzést: Mi csak azt csodáljuk, hogy ha már Ön nem is, de a kérdéses lemez nem unta meg e hosszas kezelést... Azt hisszük, hogy fátvolt azonban minden esetre vetett reá.

H—th P—r Margitta. Beküldött képe homályos és minden rajtot nélkülöz. Az égbolt bántóan fehér. Küldjön be jobbat, akkor szívesen kiadjuk.

H—th D—ő Budapest. Sok képe közül sok szépet választottunk ki. De a ki oly szép dolgokat produkál, miért küld oly gyengét, mint a milyen az utolsó volt?

Pp. G—v Szamosujvár. A legutóbb beküldött képei bizony nem ütnek meg lapunk nívóját. Mindkettőnek sem tárgya, sem kivitele nem művészi s a felvételek holdfényhatás helyett teljesen alexponált lemezekről készült s az aranyfürdőben agyongyötrött másolatoknak benyomását keltik. A jövőben jobb dolgokat kérünk.

Kérjük lapunk barátait, hogy amatőr-ismerőseik címét velünk, lapunk terjesztése céljából, közölni szíveskedjenek.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy képeik beküldésénél szíveskedjenek velünk tudatni mindazt, a mi a kép keletkezésére vonatkozik. Tehát így pl.: Milyen géppel, lencsével, zárral, nyílással készítették képüket. Mily időben, mekkora megvilágítási idő mellett, hol vagy honnan, milyen lemezen vagy filmen készült a felvétel. Minő előhívóval, meddig hívták azt elő; milyen papíron másolták. Erősítve, gyengítve lett-e a lemez és mivel. Szóval mindazt, a mire még *híven* emlékeznek.

Szerkesztő: *Kohlman Artúr dr.*

Kiadja: *A szerkesztőség.*

Szerkesztőség: Budapest, VII., Király-u. 89.

Kiadóhivatal: Budapest, V., Honvéd-u. 10.

Mai számmal új évnegyede kezdődik «Az Amatőr»-nek. «Az Amatőr» az első művészi fényképezési *illusztrált* magyar folyóirat. «Az Amatőr»-nek minden száma legnevesebb amatőrjeink és íróink cikkeit és fényképfelvételeit hozza. «Az Amatőr» minden érdekesebb fényképezési eljárással szakszerűen és élvezetes formában ismerteti meg olvasóit. «Az Amatőr» kezdőknek ép úgy szolgál tanácsokkal és útmutatással, mint a művészfotografusnak. «Az Amatőr» hírt ad az összes hazai és külföldi felfedezésekről és kísérletekről s minden, a fotografálás terén elért újabb eredményről. «Az Amatőr» közli az összes hazai és külföldi egyesületekre, valamint az azok által rendezett kiállításokra vonatkozó érdekesebb híreket. «Az Amatőr» kiad minden, a lapnak beküldött jó és szakszerű cikket és képet, a mely a fotografálás iránt érdeklődőnek tanulságul szolgál.

«Az Amatőr» minden számában a szöveg között elsőrangú illusztrációk foglalnak helyet.

«Az Amatőr» minden száma egy, esetleg több műmelléklettel jelenik meg.

Uj könyvek amatőrök részére!

Éppen most jelent meg:
Deutscher Camera-Almanach 1905.

Camera-Kunst. 84 reprodukció kiváló művészi fényképek után, elsőrangú szakírók érdekes cikkeivel. Díszes negyedréti kötet divatos papiros-kötésben. Ára 4.50 márka, egész vászonban ... 5.50 márka. Rendkívül érdekes munka minden fényképező részére! Pazar kiállítás! Értékes tartalom!

Photographisches Unterhaltungsbuch. Gyakorlati útmutatás, érdekes és könnyen eszközölhető fényképezési munkálatok végzésére. Irta **A. Parzer-Mühlbacher.** 105 tanulságos képpel a szöveg között és 16 táblával. Ára fűzve 3.60 márka, egész vászonban ... 4.50 márka.

Dr. E. Vogel's Taschenbuch der Photographie. 12. átnézett kiadás. 37-ik ezertől 42-ik ezerig. Ára kötve 2.50 márka. Vezérfonal kezdők és előrehaladottak részére. Gazdagon illusztrálva. A legjobb könyv a maga nemében. Átnézve s kiegészítve egészen a legújabb időkig.

Évkönyv amatőr-fényképezők részére.

Kiváló amatőrök közreműködésével kiadta **Fritz Loescher.** Vaskos, kb. 250 oldalas, nyolczadrét kötet, szórakoztató és tanulságos tartalommal. A kötetet mintegy 140 igen szép felvétel reprodukciója díszíti, köztük egy gravür. A könyv fedele művészies kivitelű. Ára ... 3.50 márka. Vászonkötésben ... 4.— márka.

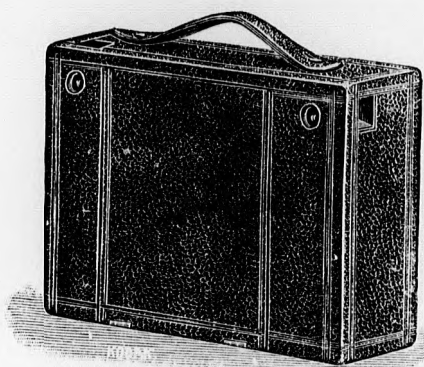
Leitfaden der Landschafts-Photographie. Irta **Fritz Loescher.** 2-ik újonnan átdolgozott kiadás, 27 tanulságos táblával. Ára fűzve 3.60 márka, kötve 4.50 márka. A táj-fényképezés alapvető munkája. Tanulságos minden amatőr részére.

Die Bildnis-Photographie. Irta **Fritz Loescher.** Útmutató szakemberek és amatőrök részére. 94 kép-példával. Ára fűzve 4.50 márka, kötve ... 5.50 márka. A szerző ezen új munkája mindazoknak, akik művészi, élethű képekre törekednek, kitűnő vezetője lesz és nagy hasznukra fog szolgálni.

Ezen művek kaphatók minden könyvkereskedésben és az árak beküldése mellett megrendelhetők közvetlenül a kiadónál is:

Gustav Schmidt in Berlin W. 10, Königin Augustastrasse 28.

Pohlenz Klapp-Kamara Exakt 9:12

Exakt ma a kor legjobb és ár tekintetében is a legolcsóbb redőnyzáros gépe.
Exakt Kivülről eltolható és leoldható redőnyzára van.
Exakt felvételek eszközölhetők vele $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{1000}$ mp.-ig.
Exakt Berendezve kézi és pneumatikus kapcsolásra.
Exakt Van Práziós-keresője, helyesen csiszolt kristály lencséjű s vörös rovátkás.
Exakt Állványról úgy magasságban mint széltében felvételek eszközölhetők.
Exakt Célszerű és abszolút biztosan álló feszítópánt-szerkezettel bír.
Exakt Felette finom bőrathuzattal és első minőségű nikkelezett veretekkel bír.
Exakt Három kettős-kazettával szállítatik.

Exakt Klapp-Kamara ára Euryscop-Anastigmattal F: 7 különleges foglalathban 100 márka.
 Exakt bármilyen objectivvel szállítható. — Kérjünk költségtervezetet. — Ismételőknak engedmény.

Szétküldés kizárólag utánvétellel vagy az árnak előzetes beküldése esetén történik. Meg nem felelő áru
 □□□□□□□□□□ visszavételéért, az árnak visszatérítéseért szavatosságot vállal □□□□□□□□□□

H. POHLENZ, MAGDEBURG

fényképezési készülékek és használati kellékek áruháza.

Prof. Alex. Lainer's

Lemezgyártási
 osztály.

Fabrik photochemischer Praeparate
 Wien, VII., Kaiserstrasse 79.

Lemezgyártási
 osztály.

Ajánlja a következő gyártmányait:

1. Extra-rapid lemezek (legnagyobb fényérzékenységgel (25. sz.)	6/9	9/12	12/16 $\frac{1}{2}$	13/18	18/24	30/40	40/50	50/60	
2. Orthokromatikus lemezek	1.30	2.60	3.60	4.50	9.—	30.—	45.—	70.—	
3. Normál-lemezek (nagy fényérzékenységgel)	1.10	2.—	3.20	4.—	8.—	25.—	39.—	60.—	
4. Diapositiv-lemezek (átlátszó vagy homályos felülettel)	—	—	—	—	—	—	—	—	
5. Konzum-lemezek (rendes fényérzékenységgel)	—	.90	1.60	2.60	3.30	6.20	20.—	36.—	52.—

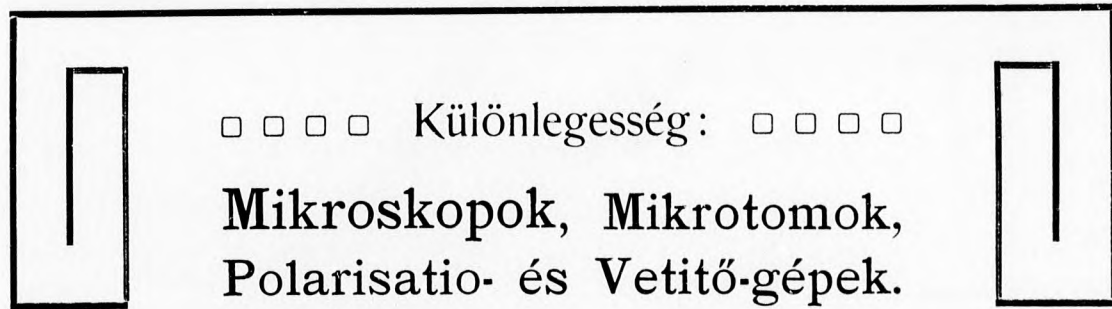
Minden más fajta lemez megfelelő árban. — Válogatott vékony üvegü lemezek bádogdobozok részére 10%-kal drágábbak. — Rendkívül vékony solin-üvegü lemezek (verre extra mince) 50%-kal drágábbak.

Pal universal-előhívó pillanat- és időfelvételekhez 1 literre elegendő dobozokban 1 kor. 20 f.

C. Reichert

Optisches Institut

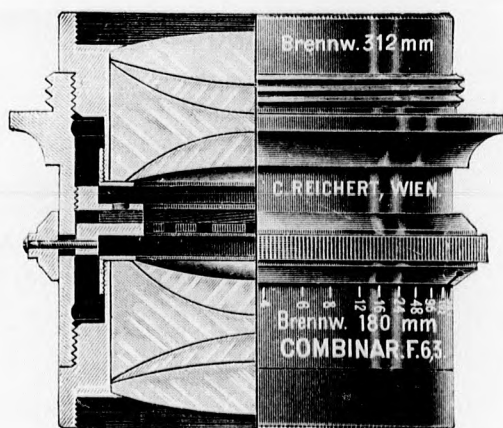
Wien, VIII., Bennogasse 24—26.

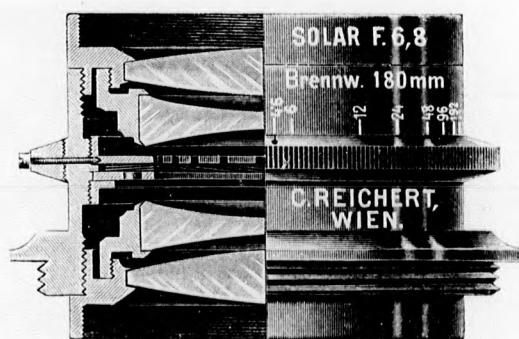
Uj! Fényképezési objektívek Uj!

Combinar F: 6, 3
F: 12, 5

Solar F: 6, 8

Oesterr. Patent No. 14154
D. R. Patent No. 153525
Engl. Patent No. 17477

Oest. Patent No. 15913

«Az Amatőr» melléklete.

A PHOTO-CLUB HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER, MINDEN HÓ 15-ÉN.

◻◻ (JULIUS ÉS AUGUSZTUS HÓNAPOKBAN FELTÉTELESEN, A SZÜKSÉGHEZ KÉPEST) ◻◻

DÍJTALANUL MEGKÜLDETIK A «PHOTO-CLUB MAGYAR AMATEUR-FÉNYKÉPEZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE» ÖSSZES TAGJAINAK.

„Photo-Club“ Magyar Amateur-Fényképezők Országos Egyesülete
Budapest, IV., Egyetem-tér 5.

ÉRTEŚITES.

A «Photo-Club» magyar amatőr fényképezők országos egyesülete tudatja tisztelt tagjaival:

hogy 1905. évi márczius hó folyamán saját egyleti helyiségeiben

tavaszi hazai kiállítást

rendez.

E házi kiállításon csakis a «Photo-Club» tagjai vehetnek részt műveikkel.

Beküldhetők: 1. Bármily fényképezési eljárás szerint készült fényképek; kikötetik azonban, hogy kerettel legyenek ellátva. 2. Diapositívek (ablakképek), szintén keretben, felfüggeszthetően fölszerelve. 3. Stereoscop-képek, azonban csakis akkor, ha egyúttal a képeket magában foglaló stereoscop-szekrény (nézőkészülék) is beküldetik.

A kiállított munkák közül legkiválóbbnak talált három mű egy-egy *plaque*-tel díjaztatik. E díjakat 5 tagú bíráló bizottság fogja odaitélni, mely jury egyesületünk elnökének: gróf Esterházy Mihálynak elnöklété alatt báró Edelsheim-Gyulai Lipót, Harmatzy Dezső, dr. Müller A. Bertalan és Purczel Béla báró egyesületi tagokból fog állani. A kiállításra beküldendő műveket legkésőbb 1905 február hó 20-ig kérjük egyesületünk titkárságának írásban bejelenteni. E bejelentésnek tartalmaznia kell: a beküldő nevét és lakását, továbbá a beküldendő művek címét és a fényképezési eljárás megjelölését. Ugyanezen adatok a beküldendő művek hátlapján vagy csomagolásán is feltüntetendők.

A kiállításunk megnyitásának napját és tartamának idejét külön fogjuk tudtul adni.

Kérjük tisztelt tagjainkat, hogy ezen házi kiállításunkon műveikkel mennél számosabban sziveskedjenek résztvenni.

*

Jóelőre már most értesítjük továbbá tisztelt tagjainkat, hogy egyesületünk 1905 év őszén nemzetközi művészi fotografiai kiállítást fog rendezni.

Minden félreértés elkerülése végett előre is jelezzük, hogy a tavaszi házi kiállításunk alkalmával kiállított művek őszi nemzetközi kiállításunkra is beküldhetők lesznek.

*

Azon szándék által vezetettve, hogy tagjainkat egyesületünk beléletének és működésének minden jelentősebb mozzanatáról jövőre rendszeresen tájékoztassuk és ekként egyesületünk és azon tagjaink között is kapcsolatot teremtsünk, a kik heti club-összejöveteleinket rendszeren nem látogathatják, — egyúttal pedig megfelelni ohajtva egyesületünk azon alapszabályszerű feladatának is, hogy az egyesület tárgyalásait közzé tegyük, a tagok irodalmi működésének tért nyissunk és oly hivatalos közlönny adjunk ki, mely a tagoknak díjtalanul küldetik meg, — az «Az Amatőr» művészi fényképezési folyóirat szerkesztőségével megállapodást létesítettünk arra nézve, hogy a nevezett szerkesztőség

«A Photo-Club hivatalos közlönny»

czím alatt egy külön mellékletet fog «Az Amatőr» című laphoz kiadni és ezen önálló mellékletet képező hivatalos közlönnyünket egyesületünk összes tagjainak

díjtalanul

fogja megküldeni, tekintet nélkül arra, vajjon az illetők magára «Az Amatőr»-re előfizettek-e avagy sem. Azon tagjaink tehát, kik «Az Amatőr» előfizetői, hivatalos közlönnyünket, mint a lap mellékletét, «Az Amatőr» illető számával kapják meg, — azon tagjainknak pedig, akik «Az Amatőr»-re nem fizetnek elő, csupán a lap mellékletét képező hivatalos közlönnyünket fogjuk díjtalanul külön megküldetni.

«A Photo-Club hivatalos közlönny» havonként egyszer legalább 4 oldal terjedelemmel fog megjelenni. Egyesületünk hivatalos közleményei mellett részletes tudósítást fog tartalmazni egyesületünk rendes heti összejöveteleiről, választmányi üléseinek és közgyűléseinek tárgyalásairól, az egyesületünk által rendezett kiállításokról, előadásokról stb., valamint általában clubunk beléletének és működésének minden nyilvánu-

lásáról. Szerkesztése egyesületünk titkárának közvetlen felügyelete alatt fog állani.

«A Photo-Club hivatalos közlönye» minden hó 15-én fog megjelenni, «Az Amatőr» cz. folyóirat ugyanekkor megjelenő számával egyidejűleg. Az 1-ső szám 1905. évi január 15-én jelenik meg.

Julius és augusztus hónapokban, midőn a club-élet úgyszólván szünetel, «A Photo-Club hivatalos közlönye» csak a szükséghez képest és esetleg a rendesnél kisebb terjedelemmel fog kiadatni.

Felkérjük tisztelt tagjainkat, hogy e közlönyünket figyelemmel kíséren sziveskedjenek, mivel jövőre összes hivatalos közleményeinket rendszerint csak a közlönyünk útján fogjuk a tagok tudomására juttatni.

*
«Az Amatőr» művészi fényképezési folyóirat szerkesztőségével másrészt oly megegyezésre léptünk, mely szerint a nevezett szerkesztőség kötelezte magát, hogy

«Az Amatőr»

czímű, havonként kétszer megjelenő művészi fényképezési folyóiratot

egyesületünk összes tagjainak a rendes előfizetési árak feléért

vagyis egész évre	14 K	helyett	7 K
fél	« 7 K	«	3 K 50 f
negyed	« 3 K 50 f	«	1 K 75 f

mérsékelt előfizetési ár mellett fogja küldeni.

«Az Amatőr» ez idő szerint az *egyetlen* magyar nyelvű illusztrált folyóirat, mely a *művészi fényképezés* érdekeit szolgálja s e téren hazánkban úttörő missziót teljesít. Eddig megjelent és egyesületünk tagjainak megküldött 7 száma tanuskodik arról, hogy e lap irodalmi és művészeti színvonalánál, valamint kiállításánál fogva a támogatásra érdemes.

Miután hazai viszonyaink mellett minden ily vállalkozás különösen az első időben nem csekély nehézségekkel kénytelen megküzdeni, azon kérelemmel fordulunk egyesületünk tisztelt tagjaihoz, hogy «Az Amatőr»-t tőlük telhetőleg felkarolni, e lapra a közölt igen mérsékelt ár mellett mennél számosabban előfizetni, és *dr. Kohlman Artúr szerkesztőt* — a ki maga is buzgó tagja egyesületünknek és lapjával clubunk érdekeit hathatósan szolgálni törekszik — úgy szakszerű *cikkekkel*, mint pedig *művészi főlvételeknek* közlésre való átengedésével jóakarólag támogatni sziveskedjenek.

*
Ez alkalommal újlag is értesítjük egyesületünk tagjait, hogy *Beller Rezső* fényképésznek clubunkkal fennállott szerződéses viszonya 1904.

évi október hó végével megszűnt és hogy a nevezett fényképész *egyesületünkkel többé semmi-nemű viszonyban nem áll.*

Tudatjuk egyúttal, hogy 1904. évi november hó 1-től kezdve egyesületünk

assistenseül Frecskay István fényképészt szerződtettük,

a ki mindennemű fényképeszi munkákra, valamint ilyenekben való segédkezésre, választmányunk által meghatározott részletes *árszabás* szerint, egyesületi helyiségünkben mindenkor készen áll tagjaink szolgálatára. Az említett árszabást legközelebb fogjuk hivatalos közlönyünkben közzétenni.

Kérjük tisztelt tagjainkat, hogy megbizásaikkal bizalommal forduljanak nevezett új asszisztensünkhöz, a kinek működése fölött állandó felügyeletet gyakorolunk.

*
Felhívjuk egyszersmind egyesületünk tisztelt tagjainak figyelmét arra, hogy az 1904 év őszén **egyesületi helyiségeinkben átalakításokat eszközöltünk,**

melyekkel a helyiségeknek nemcsak külső csínját, de czélszerűbb használhatóságát is emelni törekedtünk.

Különösen kiemeljük, hogy 1904 évi november hó 1-e óta

műtermünk kizárólag tagjaink rendelkezésére áll

és a mennyiben azt egyesületünk valamely tagja már korábban le nem foglalta, a tagok által bármikor igénybevehető. Asszisztensünk az egyesület műtermében fényképfőlvételeket iparszerűleg nem eszközölhet és így a műtermet saját céljaira többé nem használhatja.

*
Végül emlékükbé idézzük tisztelt tagjainknak, hogy egyesületünk

rendes heti club-összejöveteleit minden szerdán délután 6—8 óra között tartja egyleti helyiségünkben.

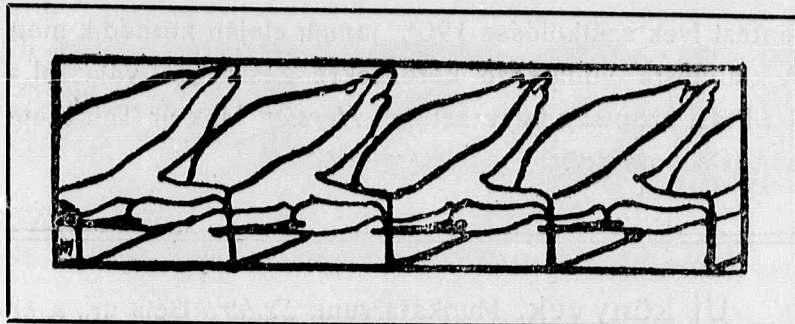
Ez összejövetelek alkalmával szakszerű előadásokat tartunk; szakba vágó tudományos és művészeti megbeszéléseket folytatunk; tagjaink és vendégek műveit mutatjuk be, vetítéseket eszközölünk stb.

Minden heti összejövetelet bizalmas körben társas vacsora követ.

Kérjük tisztelt tagjainkat, hogy heti club-összejöveteleinket mennél számosabban látogatni sziveskedjenek.

Budapesten, 1905 évi január hó 1-én.

A «Photo-Club» elnöksége.

Hazai krónika.

A budapesti Photo-Club szerdai estéiről. A Photo-Clubban örvendetes jelenség a pezsgő egyesületi élet, mely még karácsony hetében is oly élénk volt, mint talán 1—2 évvel ezelőtt közgyűléskor sem. Az egyesületbe az utóbbi időben igen sok új tag is belépett. Az új tagok rövid idő után azonban oly otthonosan érzik magukat, mintha már évek óta tagjai volnának ez egyesületnek. Az utóbbi időben belépett tagoknak mindjárt alkalmuk volt arról meggyőződni, hogy a diapositiveknek néhány mestere van az egyesületben. Így pl. *Purczel* báró, aki szebbnél-szebb — magában az előhívóban az előhívás rövidebb-hosszabb tartama által — színezett és pedig *Edwards*-Kristal-lemezen készült diapositiveket mutatott be szkioptikonon keresztül. Különösen tanulságos és érdekes volt ez az előadás azért, hogy egy-egy felvétel tisztán az expozíció és előhívási időtartam változtatása által elért különféle tónusú és színű. *Friedrich* Kálmán pedig igen érdekes tátrai képeket vetített. Majd a *Joannovich* Pál dr. napsütéses «templomi hangulatai»-t vetítették. Megannyi gyönyörű felvétel, melyek általános tetszést arattak.

Bács-Bodrog Vármegyei Műkedvelő Fényképészeti Kiállítás Zomborban. A zombori műkedvelő fényképészek elhatározták, hogy Zomborban *Bács-Bodrog Vármegyei Műkedvelő Fényképészeti Kiállítást* rendeznek. Ezen kiállításnak célja, hogy a megyének amatőrjeit, kik eddig jórészt pusztán időöltésből, sportszerűleg foglalkoztak a fényképezéssel, komolyabb munkára serkentsék, bennük a művészi becsvágyat felkeltve, nemes versenyre buzdítsák, s így a kiállítás újabb bizonyossága legyen annak, hogy a Bácska nemcsak tejjel-mézzel folyó Kánaán, hanem a műízlés s a művészetnek is otthona. Ezen eszmétől vezérelve, lapunk útján felkérjük a magyar amatőröket, hogy ezen törekvésében támogatni sziveskedjenek a rendezőseget azért, hogy a kiállításon műveikkel részt vesznek. A kiállításra vonatkozólag egyelőre a következőket közölhetjük: *A kiállítás megnyitása:* 1905. május 18., a Schweidel-szobor leleplezésének napja. *Helye:* Zombor, a városház nagyterme. A kiállításon részt vesznek a Bács-Bodrog vármegyei műkedvelő fényképészek; részt vehetnek idegen megyebeli műkedvelők is, de azok kitüntetésre igényt nem tarthatnak.* Helypénz a kiállításon négyszögméterenkint 2 K, azonban a legkisebb tárgy után is legalább fél négyszögméter terület utáni bér fizetendő. A tiszta jövedelem

* Ennek a feltételnek megváltoztatását s más megyebeli amatőrök kiváló munkáinak díjazását a rendezőségnek figyelmébe ajánlja: — *A szerk.*

a kiállítás megnyitásának napján Zomborban leleplezendő Schweidel-szobor javára fordíttatik. A kiállított képek *teljesen sajátkezü* készítmények legyenek. A képek keretezve vagy keretezetlenül külön-külön, vagy egy keretben csoportosítva is lehetnek, de okvetlenül felragasztandók, vagy papirkeretbe teendők, esetleg albumban is beküldhetők. Díjak: 2 arany érem és díszoklevél, 2 ezüst érem és díszoklevél, 2 bronz érem és díszoklevél, 6 díszoklevél. A kiállításra való jelentkezés a mellékelt bejelentő lap kitöltése s annak a rendező bizottság titkárához 1905. márczius 31-ig való beküldése által történik. A képek beküldési határideje 1905. május 10. Az összes szállítási költségek a *kiállítót* terhelik. A bejelentő-lapon levő adatok a tárgymutató szerkesztéséhez szükségesek. Bármily fölvilágosítást szívesen ad a rendező bizottság titkára (*Krump Vilmos*, felső keresk. isk. tanár, Zombor).

A kiállításnak védnöke

Latinovits Pál s. k.,

Bács-Bodrog vm. és Zombor sz. kir. város főispánja,

a rendező bizottság elnöke

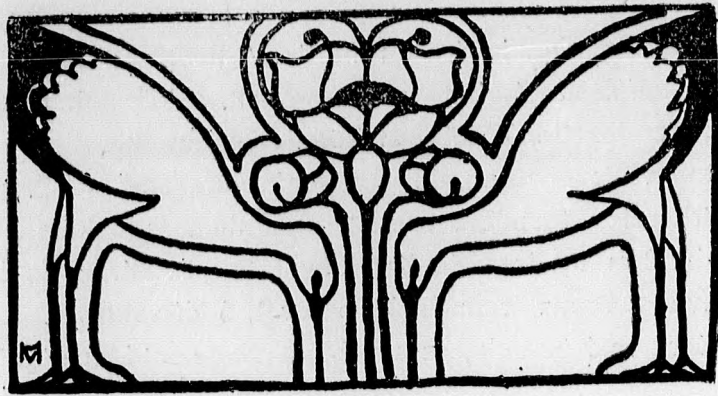
Fernbach Károly s. k.

a rendező bizottság titkára

Krump Vilmos s. k.,

Öszinte örömmel üdvözljük a bácsbodrog-megyei amatőröket abból az alkalomból, hogy országos kiállítást rendeznek és készséggel adunk hírt a hazai amatőr-fényképezés ez újabb eseményéről, melynek jelentősége éppenséggel nem kicsinylendő. A vidéki szépművészeti kiállítások rendezése — melynek eszméjét lapunk egyik illusztris munkatársa *Hock János* vetette fel — a szép iránti érzéket, a művészetek iránti nemes lelkesedést, a nemzeti kultúra fejlődését és megerősödését eredményezi. Különösen nagy a vidéki kiállításoknak jelentősége hazánkban, hol vidéki centrumok — legalább nyugateurópai értelemben véve — úgyszólván nincsenek. Így aztán a vidékiek, hacsak véletlenül éppen a tárlatok idején hosszasabban nem időznek a fővárosban, teljesen megfosztvák azoktól a lélek-nemesítő, izléstfejlesztő műélvezetektől, melyeket egyedül a művészet kultusza és kultiválása képes nyújtani. Manap — mikor már a fényképezés is a művészet fokára képes emelkedni — kulturális missziót teljesítenek a művészi fénykép-kiállítások is a vidéken. Lehetségessé teszik u. i. egyrészt azt, hogy a kiállító amatőrök egymás műveivel, azok irányával megismerkednek és a kölcsönhatás révén rövid idő alatt sokat tanulnak. De nagy a jelentősége e kiállításnak azért is, mert legegyszerűbb eszköze annak, hogy a vármegye amatőrjei egymással úgy személyesen, mint munkásságuk révén is megismerkedjenek. Ha tehát a kiállítás helyiségei — annak tartama alatt — a megyebeli amatőrök *összejöveleinek* helyéül is szolgálnak majd, akkor a kiállítás egy csapásra eredményezi az amatőrök megismerkedését s *szervezett testületté, egyesületté való alakulását*. Ez pedig oly nagy erkölcsi sikere volna a bácsbodrog-vármegyei amatőr-kiállítás rendezőségének, melyre méltán büszke lehetne... *Mi a magunk részéről felvetjük az egyesülés eszméjét és szívesen állunk a nemes ügynek továbbra is szolgálatában.*

— n r.

Külföldi krónika.

Der Amateurverein zur Förderung der künstlerischen Photographie, Kölnben 1905 április 1-től 30-ig terjedő fényképkiállítást rendez a városi iparművészeti muzeum termeiben s felhívja a rajnai tartomány és Westphalia amatőrjeit az azon való részvételre. A jury a következő urakból alakult meg: *Aldenhoven* tanár udvari tanácsos, Köln, *Dr. v. Falke* tanár, Köln, *Elbrich* tanár, Darmstadt, *Perfall* báró Köln és *Scheiner* festő, Köln. Egy külön jury határoz a beküldött képek felvétele vagy elutasítására nézve. Részvételi díj nincs. A beküldött képeket avatott egyének kezelik, de a tárgyak esetleges megsérüléseért nem szavatoltatik. A legjobb képek, művészkez által egyenesen e célra készített arany, ezüst és bronz érmekkel, valamint tiszteletdíjakkal jutalmaztatnak. A képek keretben és üvegezve küldendők be; nagyobb képek kivitelesen üveg nélkül is elfogadtatnak. A kép hátsó lapján a következő adatok feltüntetendők: A beküldő neve és címe. A kép elnevezése és esetleg eladási ára. A követelt pozitív eljárás felemlítése. A bejelentésnek, mely vissza nem vonható, legkésőbb 1905. február 1-ig, *Blecke* Ottó úr címére (Weyerstrasse 98.) meg kell történni. A képek legkésőbb 1905 márczius 15-ig ugyanezen címre küldendők be. A képeknek elvitele a kiállítás bezárta előtt meg nem engedhető. Tervbe vétetett, hogy a kiállított képekről azok címének és készítőjének feltüntetésével katalógus adassék ki. Minden ezen katalógusban felvett kép után 50 fillér illeték szedetik. A katalógusban felvett képek eladását, a kiállítás rendezőse közvetíti is, 10% eladási jutalék ellenében. Minden a kiállításhoz vonatkozó kérdések és értesítések *Blecke* Ottó úrhoz (Weyerstrasse 98.) intézendők.

Kiállítás Tetschenben. 1905 augusztus havában Tetschenben, tehát a sokat látogatott szász cseh Svájc és az északnyugati cseh iparvidék közelében egy a sport, turisztika egyesületi életét s más egyebet (?) felölelő nemzetközi kiállítás rendezése van tervbe véve. A sportot tartalmazó csoportban, melynek keretében a legtöbb jelenleg divó sportág képviselve lesz, az amatőr-fotografiának is biztosítatik az azt megillető hely és képviselve lesznek ott úgy a német, mint az osztrák (?) amatőrök. Ezen kiállítás hivatva van feltüntetni a fényképészet magas fejlettségét és a kiállításhoz fényképeken kívül elfogadtatnak készülékek és eszközök is, melyeket a fényképészet és a sokszorosító technika felhasznál. A kiállítás rendezőse és néhány műbarát részéről értékes díjak tűzettek ki, a kiállítási művek kitüntetésére. A kiállítási kitüntetések állami, országos és egyesületi díjakból és címekből állanak. Ezekon kívül minden kiállító egy emlékéremmel jutalmaztatik. A beje-

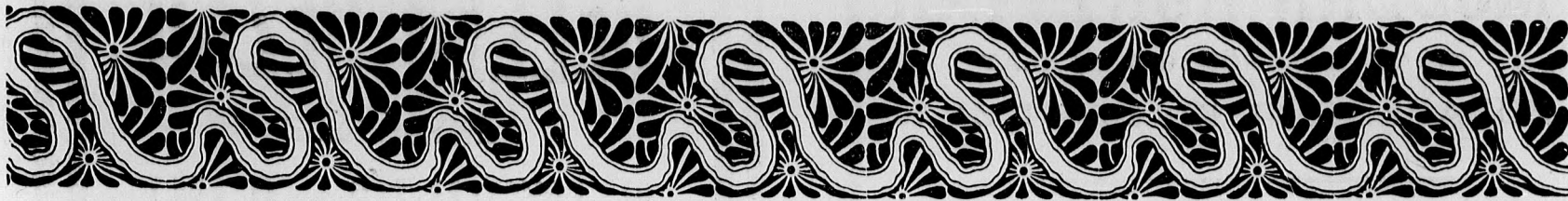
lentési ívek szétküldése 1905 január elején kezdődik meg. A kiállításhoz vonatkozó kérdésekre készséggel válaszol a kiállítási bizottság ügyvezetője: *Heysler* Max úr Tetschenben (Csehország).

Uj könyvek. Munkatársunk *Szilárd* Béla dr., a kit megjelent szakcikkek révén olvasóink már eddig is előnyösen ismernek, most újabb szakdolgozattal lépett a nyilvánosság elé. Könyvének — mely most került ki a sajtó alól — címe: «*Radium és radio-aktivitás*». A munkához *Ilosvay* Lajos udvari tanácsos, a műegyetem tudós tanára írt meleg hangú előszót, melynek végső sorait ide iktatjuk: «... Szívesen ajánlom e füzetet azok figyelmébe, a kik a radium és radio-aktivitás iránt érdeklődnek, mert szerzője *Szilárd* Béla úr feladatát oly gondnal törekedett megoldani, a milyent csak az az író fejt ki, aki tárgyával szeretettel és lelkesedéssel foglalkozik». — «*Das Photographieren mit Films*». Photogr. Bibl. Bd. 11. *Dr. E. Holm*. Berlin. *Gust. Schmidt* kiadásában. Ára 1,20 Mk. A kis mű részletesen tárgyalja a különböző filmek tulajdonságait, a velők való bánásmódot, előnyeiket és hátrányaikat. A kik előnyben részesítik a sok tekintetben czélszerű filmet, hasznos segédeszközt nyernek a könyvecskében. — «*Leitfaden der Landschaftsphotographie*». *Fritz Loescher*, Berlin 1904. *G. Schmidt* kiadása. Ára 4,50 Mk. Mindazon műkedvelőknek, kik nagy buzgalommal tanulják a fényképezést, hogy majdan nyári kirándulásaikon értékesíthessék a tanultakat s szép felvételekre válthassák be azokat, melegen ajánlható e kiváló író s fényképező-művész kitünő műve. Olvasói sok csalódást takarítanak meg felvételeik kidolgozásánál. A gyakorlott tájképfényképező is sok újat talál a könyvben, melynek nem csekély előnye rejlik azon körülményben, hogy sok buzdítót tud mondani, s ezzel a fényképezés iránt való előszeretettel fokozza. — *Dr. E. Vogel* «*Taschenbuch der praktischen Photographie*». E kitünő mű körülbelül 40.000 példányban forog a közönség kezén. Most *Paul Hanneke* átdolgozásában és *Gust. Schmidt* editiójában (Berlin 1904) újabb kiadást élt meg e könyv, melyet olvasóink számára felfedezni aligha szükséges. — «*Der Gummidruck*» címen *Dr. W. Kösternek* kiváló munkája látott napvilágot a *H. Knapp* Halle a/S. kiadásában megjelenő «*Encyklopaedie der Photographie*» 51. kötetében. A gumminyomást joggal mondják a legelőkelőbb másoló eljárásnak, mely nem csak egyszerű átvitele a negatívra a pozitívra, hanem oly módszer, melynél mindenekelőtt s főképen a fényképező művész érzéke és egyénisége érvényesül. Ha tekintetbe vesszük mindama technikai nehézségeket, melyek a gumminyomást oly respektuozussá teszik a műkedvelő előtt, úgy igazat kell adnunk *Kösternek*, ki könyvének olvasóját első sorban a gumminyomás alapját képező vegyi és physikai folyamatokkal barátkoztatja meg. E czélt követő módszere kitünően köti össze a teoriát a praxissal. Kiméretlenül rávilágít a különböző hamis fogalmakra és alchemista receptekre, melyekkel egyesek a fényképezési eljárások e legnemesebbikét előszeretettel látták el. Ezek különböző, gyakran teljesen tudatlan közlemények útján a fényképezők tudatába mentek át, összezavarván az eljárást kedvelők alapfogalmait. A szerző munkájának főérdeme pedig éppen az alapfogalmak tisztázása. Különben kiváló egyszerűséggel és szabatossággal adja meg használati utasításait, melyek kiterjednek a használható papírok nemeire, színére, megvilágítási idejére sok boszankodástól kimélvén meg az eljárásban még járatlan olvasót. A könyv ára 3 Mk.

G. R.

LEGÚJABB!

A „**GEM**” Dry Plate Co. Ld. London N. W. régen hírneves gyártmányai, nevezetesen szárazlemezek és fényképezési papírok, Magyarországon is kaphatók!

Minden amateurnek és szakfényképésznek nélkülözhetetlen, ha egyszerű eszközökkel és könnyű szerrel nem is sejtett brilláns eredményeket akar elérni! **CSAK EGY KISÉRLET!**

A „**GEM**” lemezek öntése tökéletes.

A „**GEM**” lemezek a legfinomabb árnyaló képességgel bírnak.

A „**GEM**” lemezek a leglágyabb átmeneteket adják.

A „**GEM**” lemezekkel gyönyörű mélységek nyerhetők.

A „**GEM**” lemezek rendkívül érzékenyek.

A „**GEM**” chlorezüstpapirok fényesebbek az aristo, solio és más chlorezüstpapiroknál.

A „**GEM**” chlorbromezüst papirokkal a legtöbb másolat készíthető rövid idő alatt.

A „**GEM**” bromezüst papírok bársonyos mély részleteket, a megvilágított részen kitűnően határolt tiszta fehér felületeket adnak.

A „**GEM**” papírok felettebb tartósak.

Árjegyzékkel, felvilágosítással készséggel szolgál:

HERBST SAMU

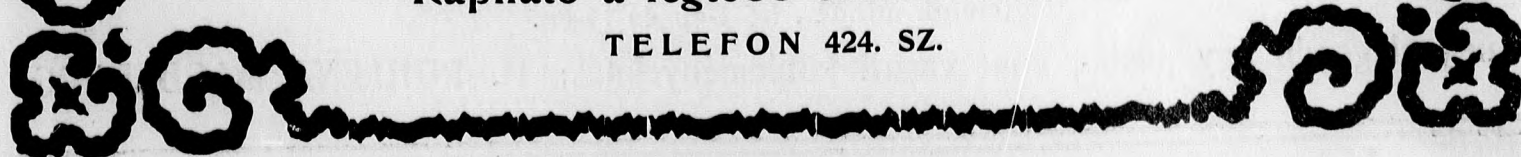
reprodukáló műintézete

a „Gem” Dry Plate Co. Limited vezérképviselősége

Budapest, VII., Miksa-utca 8. sz.

Kapható a legtöbb szaküzletben is.

TELEFON 424. SZ.

TELEFON 82-24. **A** TELEFON 82-24.

MODERN KÖNYVTÁR

KÖNYVKÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCZA 70.

Budapestben előfizetőinek házhoz szállítja, vidékre pedig postán küldi a magyar, francia, angol és német irodalom legújabb termékeit.

A „Modern Könyvtár” módot nyújt mindenkinek arra, hogy csekély előfizetési díjért, minden új könyvet elolvashasson. A „Modern Könyvtár” az előfizetési bejelentéseket levelezőlap vagy telefon útján kéri; prospektussal szívesen szolgál!

BELLER REZSŐ

FÉNYKÉPÉSZ

IV., EGYETEM-TÉR 5. (I. EM.)

Elvállal jutányosan mindennemű amatőr fényképezési munkát, fényképezési különlegességek készítését, u. m. gummi-, pigment- és platinnyomást. Negatív-papír és bromezüst nagyítást. Filmek kidolgozását. Gyors és pontos szállítás!

Szakszerű kiképzés amatőröknek bármely fényképezési eljárásban.

Távirati cím: **H. POHLENZ, Magdeburg** Cheque-számla: **BANK-VEREIN Magdeburg.**

Breiteweg 66.

Levelezés: német, francia, angol, orosz, magyar nyelven.
Levelezési, illetve szállítási késedelmek elkerülése végett szíveskedjék ezen nyelvek valamelyikét használni.

Fotografiai alkalmi vételek szaküzlete. Vétel! — Csere! — Eladás!
Egész fotografiai műtermek, árúraktárak, csődtömegek, stb. vétele.

Kivitel minden országba.

Aki új fénykép-készüléket vagy objektívet venni óhajt, vagy régi készülékét, illetve objektívét a fizetésbe beszámíttatni vagy készülékét másra becserelni vagy eladni akarja, forduljon bizalommal cégemhez. Mint-hogy ilyenemű üzletek az én specialitásaim, mindenki előre is bizonyos lehet benne, hogy reális és szakszerű kiszolgálásban lesz része.

Ajánlatoknál, szükségtelen levelezések elkerülése céljából, tanácsos az illető tárgyat a kívánt ár megjelölésével nekem beküldeni. Cserénél pedig tessék megírni, hogy mit óhajt a beküldött tárgyért cserébe. Így eleje vétetik minden fölösleges levelezésnek és az üzlet a leggyorsabban bonyolítható le.

Műterem-, utazó- és klapp-kamarák hihetetlenül nagy választékban. Mindennemű pillanat-zárak és fényképezési kellékek. Objektívek a világ összes gyárainak műhelyeiből, úgy új, mint használt állapotban. Körülbelül 500 darab állandóan raktáron. Bármely kívánt objektív, vagy kamara azonnal szállítható.

Kérjen árjegyzéket alkalmi vételeimről, melyet kívánatra ingyen és hármentve küldök bárkinek.
Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Czímnek elegendő úgy posta-, mint vasuti küldeményeknél: H. POHLENZ MAGDEBURG.

<p>Edinol</p> <p>Edinol-készítmények</p>	<p>Liesegang Pan-papírosa</p> <p>gyorsmásoló előhívó papír színes (oliv-zöld, barna, vöröses-barna, vörös stb.) tónusok elérésére.</p> <p>Bármely művilágítás mellett vörös üveg nélkül hívható elő.</p>	<p>Bayer-féle villámpor</p> <p>Bayer-féle Acetonsulfid</p>	
<p>Liesegang</p> <p>Tula-papírosa.</p> <p>Nappali fény mellett előhívható papíros fekete platinhoz hasonló tónusok elérésére.</p> <p>Sötétkamara felesleges.</p> <p>Szétroncsolhatatlan felület. — Ellenáll még a forró víznek is.</p> <p>Határtalanul tartós.</p>		<p>Liesegang</p> <p>Szt. Lukács-papírosa</p> <p>gyorsmásoló papíros fekete és barna tónusok elérésére.</p> <p>Sötétkamara nélkül bármily mű-fényforrás, még petroleumláng mellett is megvilágítható és előhívható.</p>	
<p>Bayer-féle Vörös lakk</p> <p>Bayer-féle Fixáló-só</p> <p>Bayer-féle Erősítő</p>	<p>Bayer-féle Bromid-papír.</p> <p>— Szép feketék, — — tiszta fehérek, — szép árnyalatváltozatok.</p>	<p>Liesegang-féle Aristo-papír.</p> <p>Legrégibb gelatin kímásoló-papír egyesített és különválasztott aranyfürdővel való kezelésre.</p>	<p>Bayer-féle Fixírsó-szétromboló</p> <p>Bayer-féle Tonfixírsó</p> <p>Bayer-féle Ragasztó-anyag</p>

HERBST SAMU

REPRODUKÁLÓ MŰINTÉZETE
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 8.

Legújabb speciális eljárás szerint készült művészi clichék, melyek az eredetinek legintimebb sajátosságait, szépségeit teljes hűséggel visszaadják.

KÜLÖNLEGESSÉG: Clichék háromszínyomáshoz (Chromotypia).

Minták, árajánlatok kívánatra bérmentve.

TELEFON 424.

KÜHLE & MIKSCHÉ

Wien, VI., Mariahilferstrasse No. 3.

Sürgönczim: Kühle Wien Pietznerhaus.

Magy. kir. postatakarékpénztár száma 4055.

TELEFON 3256.

Vezérügynöksége és egyedüli elárusítója Magyarország-Ausztria és Oroszország részére a

Westendorp & Wehner KÖLN a. Rh.

szárazlemezgyárának.

Mint utólérhetetlen és egyedülálló színérzékeny pillanatlemez, ajánljuk az amatőrök körében általánosan ismert és jó hírnek örvendő

COLOR-lemezt,

melyet a leghasználatosabb nagyságban teljesen friss állapotban állandóan raktárunkon tartunk.

Legrégibb és legnagyobb üzlet e szakmában. Alapítva 1878.

PEJTSIK KÁROLY

Müsterme kizárólag amatőr-
célokra:

IV., Kossuth Lajos-u. 1.

fényképezési cikkek szaküzlete

□ □ BUDAPEST □ □

IV., Városház-u. 1. sz.

(IV., Kossuth Lajos-u. 4. sz.
épület, Standard-palota.)

Ajánlja: minden a fényképezési szak-
mába vágó készülékeit és cikkeit
jutányos árban.

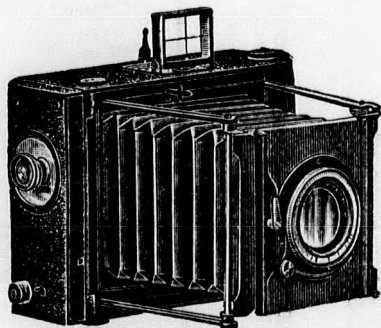
Felvilágosítás és képes nagy árjegyzék
kivánatra a legnagyobb készséggel.

CARL ZEISS JENA

Wien, IX/3., Ferstelgasse 1, Ecke Maximiliansplatz.

Berlin — Frankfurt a. M. — Hamburg — London — Wien — St.-Petersburg.

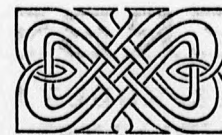
Palmos-

Kamarák

könnyű fémből fokális redőny-zárral és
Zeiss-anasztigmatokkal.

Alakjai: 6×9 cm., 9×12 cm., 4×5 inch. és 9×18 cm. stere és panoramához.

Használható lemezzel, filmpakkal és filmtekercsekkel ugyanazon beállítás mellett.

==== Kérjük a P 32 árjegyzéket! ====

lapon levő

SZERECSÉNY JAVASASSZONYYOK.

«AZ AMATŐR» MŰMELLÉKLETE

TÓTH BÉLA.